

MOTERŲ BALSAS

Pirmasis Lietuvių Darbininkų
MĖNESINIS ŽURNALAS

Lietuvių Moterų Progresyvio
SUSIVIENIJIMO ORGANAS

"Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879"

Metai 1.

1917 m. Lapkritis-November mėn.

No II (14)

Agitacijos Savaitei Praėjus

Tarpe lietuvių moterų, rodos, da pirmu kartu buvo surengta agitacijos savaitė, laike kurios didžiausia užduotis buvo organizuoti lietuves moris. Agitacijos savaitė visais atžvilgiais pavyko, kur buvo rengiama prakalbos arba kokie pasilinksminimo vakarai, publika lankėsi gana skaitlingai. Ypatingai buvo patraukiama daug moterų, kadangi į moterų parengimus tai ir pašalinės moterės daugiau atkreipia atydzios.

Laike agitacijos savaitės buvo galima pastebėti, kad mūsų moteris jau ne tos, ką seniau vien tik į nežinybes tikėjo. Šiandien matome, kaip moteris darbininkės stoja į eiles kovotojų su savo draugais vyrais už geresnę ateitį. Vargo ir sunkaus gyvenimo prispaustos tos algiųjų vergių minios, pačios įsieko kaip nors pasiliuosuoti iš tų bėdų. Vargas ir sunkus gyvenimas mūsų kelrodis ir mokytojas ir jo prispaustos darbo žmonių minios bando eit prie išsiliuosavimo.

Liet. Mot. Progr. Sus-mas, surengdamas agitacijos savaitę, padarė didelį žingsnį pirmyn. Daugelyje vietų likosi pralaužti tie didieji tamsybės ledai į šviesesnę ateitį. Puikiausius vaisius agitacijos savaitė davė, turbut, Massachusetts valstijoje. Bostone, kur buvo lyg biskį ir apmireš moterų judėjimas, laike agitacijos savaitės, draugės išnaudojo visus galimus budus ir to pa-

sekmės, — prisirašė 35 naujos narės. Tenai dirva plati ir galima pritraukti daug moterų.

Montellos moteris agitacijos savaitę puikiai išnaudojo, nors tenais ir seniau moterų buvo smarkus judėjimas, bet laike agitacijos savaitės prisirašė, rodos, 20 narių. Gardner, kur pirmiau visai nesigirdėjo moterų veikimo, laike agitacijos savaitės moteris, su LSS. kuopos draugų pagelba, sujudo veikt. Likosi sutverta L. M. P. S. kuopa iš vienuolikos narių ir draugės ateityje mano daug darbuotis. Cambridge, kur moteris pirmiau mažiau darbavosi, laike agitacijos savaitės prisirašė vienuolika naujų narių ir draugės ateityje rengiasi prie smarkesnio veikimo. Norwood, Mass, nors miestelis ir nedidelis, bet moteris gana energingai darbuojasi; laike agitacijos savaitės taip-pat pasižymėjo savo darbštumu ir prisirašė prie kuopos kelios naujos narės. Worcester, Mass. moterų judėjimas lyg biskį ir apmireš. Reikėtų draugėms daugiau biskį sukrust prie darbo, nes mūsų priešai irgi nesnaudžia.

Fitchburge, kaipo mažame miestelyje, moteris irgi neatsilieka nuo visuomeniško darbo. Tenai buvo surengta eilė prakalbų ir kitokių pamarginimų; prie kuopos prisirašė septynios naujos narės. Bridgewater, nors miestelis visai mažas, bet mūsų draugės dirbo, nors ten joms ir

biskį sunkesnės aplinkybės. Brooklyno draugės irgi rengėsi prie didelio darbo. Buvo surengta ke-
lios prakalbos su pamargininmais ir prisirašė ke-
liolika naujų narių. Newark, N. J. draugės su-
rėngė prakalbas, kur prisirašė vienuolika narių.
Taip-pat ir kitur buvo surengta daugelis prakal-
bų. Gaila, kad mes mažai turime pranešimų iš
vakarinių valstijų apie visas pasekmes, nors tenai
irgi buvo rengiama daugelis prakalbų. Pennsyl-
vanijos mainose, kur tarpe moterų da neseniai
viešpatavo didžiausias tamsumas, tenai mūsų drau-
gės jau atbunda, kuopos tveriasi gana sparčiai.
Apie mainas moterų laukia didelis darbas, nes
niekur darbininkės nėra taip baisiai darbdavių iš-
naudojamos, kaip tenai, pavyzdžiui, Wilkes Bar-
re, Pa., prie šiandieninio gyvenimo brangumo,
merginos dirba už penkis ir pusę dolerio per dvi
savaites, po devynias ir pusę valandos dirbdamos
kasdien. Tarpe tų merginų nėra unijos, nei jokios

vienybės; pertai darbdaviams ir lengva jas iš-
naudoti. Mūsų draugės turės parodyt joms ko-
vos kelią už didesnes algas ir žmoniškesnes darbo
sąlygas.

Iš šio trumpo pranešimo galima spręsti, kaip
sparčiai mūsų darbas eina pirmyn. Galima būtų
buvę daug daugiau surengti prakalbų ir prirašyti
narių, jeigu mūsų visos draugės, kurios tik gali
kiek kalbėti, būtų darbavusios. Daugelyje vietų,
kaip Connecticut valstijoje ir kitur draugės visai
negalėjo surengt prakalbų, nes negalėjo gaut kal-
bėtojų ir turėjo pasiganėdint vien tik praplatini-
mu literatūros. Abelnai literatūros laike agitacijos
savaitės likosi praplatinta labai daug. Ypatingai
gauta daug naujų skaitytojų "Moterų Balsui".

Darbuokimės, draugės; ateityje mus laukia
pasisekimas da didesnis,—kad kitą agitacijos sa-
vaitę surengtume da pasekmingesnę.

K. Petrikienė.

MOTERŲ LEGIONAI

J. V. STALIORAITIS.

Laikraščius skaitanti Amerikos lietuvių dar-
bininkų visuomenė labai gerai atsistema, kaip visa
Amerikos buržuazinė spauda taip neseniai savo
lapuose garbino Rusijos moterų karininkų ba-
talionus.

Mes visi gerai atsimename, kaip, tie mūsų
"gerieji ponai" puošė tų karininkų galvas liau-
rų vainikais už jų patriotizmą, kad jos tokiame
svarbiame momente, kuomet "bolševikų apjakinti"
vyrai atsisakė kariauti, ėjo, nepaisydamos di-
džiausių pavojų, kad tik "apgynus revoliucijos lai-
mėjimus".

Tai dabar, ypatingai, kuomet tos "revoliucijos
laimėjimų" gynėjos tikrai sulošė "revoliucijos gy-
nimo darbą", gindamos net ištisas keturias valan-
das buržuazijos idealogo Kerenskio valdžią nuo
Rusijos revoliucinės demokratijos, mes turime da-
siziuoti, kas ištiesų yra tos "gerbiamosios revoliu-
cionierės".

Štai ką apie jas rašo garsi Rusijos revoliucio-
nieriė Aleksandra Kollontai Petrogrado laikraštyj
"Rabotnica" iš birželio 28 d. 1917 m. Ji savo strai-
psnį pradeda šitaip:

"Mirties Batalionai", "moteriškos štur-
mavimo kolonos", tokius baises var-
dus prisivaina buržuazinės patriotės, organizuo-

damos savo žaismių ir parodos kariuomenę. Bur-
žuazijos moteris apsitempusios triukšmingojo pa-
triotizmo mandieromis, žaidžia su mirtimi.

O tik-ką buvusieji moterų teisių lygybės prie-
šininkai, buržuazinės stovyklos atstovai, ploja
rankomis pilietėm-patriotėm, giria jas už tai, kad
jos revoliucijos joms suteiktas lygias teises pir-
miausia panaudoja "karei iki pilno laimėjimo".

Kaip gi neplos rankom patriotėm, kaip negirs
jas buržuazija? Juk kiekvienas iš prityrimo ži-
no, kokią didelę rolę moteris lošė agitacijoje už
vieną ar kitą idėją.

Geriau už bent-kokius kalbėtojus ar agitato-
rius moteris pataikys patraukt vyrus, jeigu tik jos
panorės palaikyt "apsigynimo" darbą ir Laikino-
sios Valdžios politiką.

"Jau jeigu moteris pasirėngusios "mušt vo-
kietį", tai gėda tuomet kareiviams trauktis!"—
taip mano dauguma, ypatingai tie, kurie nepa-
mislijo, kad ir moteris gali politikieriauti: vienos
kovot už tuos, kurių skrynios prikimštos pinigų,
kitos—už šventą išsiliosavimą skurdžių iš sam-
dytojų retėžių.

Kuomet Anglijoj buvo šaukiama karėn lais-
vanoriai, Anglijos valdžia visur statė priėmimo
kariškon tarnybon biuruose moteris. Mergaitės

kartais taip užsidedavo "tėvynės meile", kad grąsindavo netekėjimu už tų vyrų, kurie nesivilks kareivio mandiera.

Anglija pirmutinė parodė pavyzdį organizavime "moterų armijos" prieš "neapkenčiamą prusą". Ir tos pačios Anglijos buržuazinės mergaitės, kurios da tik dabar, prieš karę, važiavo Vokietijon mokytis, dabar apsiginklavo šautuvais, kad išnaikint barbarišką "teutonų tautą".

Anglijos pavyzdžiu pasekė Prancuzija, o dabar nutarė neatsilikti patriotizme ir rusų buržuazinės moteris. Kunigaikštienė Keknatova ir p-nia Bočkareva pradėjo organizuoti moterų pulkus ir tarp Petrogrado buržuazijos moterų. Buržujų reakcinė spauda su "Novoje Vremia" priešakij, staugia: patriotizmas ima viršų ant blogųjų leniniečių tarptautinių mokinių!

Moteris, tikros-rusės patriotės skubinais į moterų pulkus!

Bet geriau į tuos moterų pulkus įsiziūrėjus pasirodo, kad darbininkų juose kaip ir nėra. Ir tos darbininkės, kurios į tuos pulkus pakliuvo, tai pakliuvo tankiausia ačiu savo nesusipratimui. Už tai labai daug tarp tų moterų-karininkų vardan kapitalizmo jaunų naivių mergaičių, nežinančių kas išties yra tas gyvenimas ir nuėjusių į "mirties pulkus" iš priežasties asmenės nelaimės, iš nepasisekimo, iš priežasties "nelaimingos meilės", yra ir suaugusių. Apsijėjimas su tomis mergaitėmis ir moterimis-kareivėmis po komanda p-nios Bočkarevos, labai žiaurus. Nesutinkančias su tuose pulkuose viešpataujancia disciplina, tuoj pradeda kloti: "leninietė", bolševikė!"

Ir naivės, nesuprantančios mergaitės-kareivės verkia del tokio "žeminančio", jų nuomone, pravadžiavimo!..

Bet jeigu pačios moteris-kareivės labai mažai žino apie politinį gyvenimą, tai tos, kurios tuos "mirties batalionus" organizavo, labai gerai žinojo, ką daro, labai gerai žinojo, kad jos tarnauja Rusijos imperializmui. Kuomet prasidėjo karė, daugelis tvirtino: palukėkite, jeigu vyrai nusilenkė karės spėkai, tai visų klesų moteris priparodys pasauliui, kad jos yra žmoniškesnės už vyrus, kad jose yra gilesnė pajauta; moteris negali nesukilt, kad gynus žmoniškumą.

Karė priparodė, kad taip moteris, taip vyrus vadovauja ne "moteriškas gerumas", ne "moteriška pajauta", o klesų interesai, kurie moteris verčia jungtis prie vienos ar kitos partijos, pasirinkt vieną ar kitą politikos kelią. Karė visuose kraš-

tuose perskyrė moteris į dvi priešingas grupes: tėvynės gynėjas su buržuazinėmis moterimis priešakij ir tarptautines-socialistės.

Tuomet, kaip tarptautinės socialistės ėjo nepaisydamos jokių aukų, nepaisydamos persekiojimų, trėmimo, kalėjimų, kentė prakeiksmą nesenai buvusių draugų, "tėvynės gynėjos" skubinosi sueit vienybėn su savo klesos valdžiomis, kad tik užtikrint tėvynės kapitalui pergalę ant kitos šalies imperializmo.

Anglijoj senelė Pankhurst ir jos duktė Eleonor, dvi didžiausios moterų lygių politinių teisių šalininkės, dabar su kunu ir siela atsidavė agitacijai "karė iki pergalėi".

Ponia Pankhurst da 1915 metais važinėjo Jungtinėse Valstijose, kad agituot už talkininkus ir stengtis Jungtines Valstijas įtraukt karėn. Tegul pasididina kraujo upeliai, tegul da vienoj šalyj daugiau liejasi motinų ir moterų ašaros! Užtai jų kapitalistai liks pergalėtojais. Dabar jaunoji Pankhurst atvažiavo Rusijon, kad laimint moterų pulkų veikimą, palaikyt ir stiprint rusų tautos karinę dvasią!..

Bet tuomet, kaip Pankhurst ir jos dukterį Eleonorą buržuazija nešioja ant rankų už jų darbavimąsi del "tautos" ir grobimo, kita duktė tospat Pankhurst Silvia, soc., už smarkią prieškarinę agitaciją jau nekartą buvo areštuota. Kartu su ja po vėliava "karė karei" eina senas, energiškas darbininkų klesos kovotojas d. Adams Bridge ir "Darbininkų Lygos" nariai. Prancuzijoj tąpat darbininkų gyvybės gynimo darbą veda d. Luiza Somono, o Vokietijoj Clara Zetkin, Katie Duenker, Roza Luxemburg ir visa eilė kitų socialistų, visos už prieškarinę agitaciją jau nekartą buvo uždarytos kalėjiman.

Du priešingi moterų pasauliai stovi prieš viens kitą. Vienoj pusėj buržuazinės feministės su jų "mirties batalionais" ir "šturmavimo kolonomis". Armija, sėjanti neapykantą; armija sukelianti žemiausius žmogaus jausmus, budinanti žmoguje laukinį žvėrį, naikinanti visus žmogiškumo įstatus, armija tėvynės gynėjų, vedančių Rusiją po priedanga patriotinių riksmų, į visišką suirimą, į pražūtį del karės tęsimo.

Iš kitos pusės — darbininkų armija, "raudonoji armija" proletarijų, susiorganizavusi po revoliucionine vėliava social-demokratijos ir darbininkų sąjungų. Armija moterų, be baimės einanti, kad gint didžiausią ir brangiausią visam pasaulij dalyką: pasaulio darbo žmonių solidarumą!

Vienos—kapitalistinio surėdymo dukteris, kurių reikalai tampriai surišti su kapitalo ir nuosavybės reikalais to surėdymo, kuriame bujoja melagingas moralumas, prievarta, beteisė; surėdymo, kuriame karės yra neišvengiamos ir kur viską valdo dievas—pinigas.

Kitos—dukteris kylančios, darbininkų klesos, su jos augštu, šviesiu idealu, su jos pamatiniu principu ne konkurencijos ir neapykantos, o solidarumo, draugiškumo ir vienybės!

Kadangi ir mūsų L. M. P. S-me yra "kovoto-

jų" panašių į minimą Pankhurst, kurios visą blogumą mato tik antraeiluose dalykuose, o meta visai į šalį tikrąsias blogumo priežastis, tad į jas ir noriu atsišaukt tos garsiausios moteries kovotojos d. Kollontai žodžiais:—Moteris, sustokite ir pagalvokite. Spieskitės į viso pasaulio tarptautinę darbininkų ir darbininkų socialistinę armiją, kad gynus darbo žmonių klesos reikalus, kad užpuolus ant viso pasaulio imperialistų, kad iškovojus pasaulio tautoms tvarką brolybės—socializmą!

“GYVENIMAS”

VAN KLEECK ALLISON.

Mūsų kapinės yra kur-kas didesnės, negu jusų; jos apima visą šalį. Ne, aš norėjau pasakyti, visą pasaulį!

Kur tik žmogus vaikščioja, ant dviejų kojų, ar ant vienos (tokių dabar Europoje yra labai daug), ten yra ir mūsų kapinės.

Mūsų grabai nėra toki mažučiai, kaip jusų. Jusiškiai turi tik šešias pėdas ilgio ir apie tris pločio. Mūsų gi yra daug parankesni iš to atžvilgio; jie turi apie dešimts pėdų ilgio ir apie aštuonias pločio. Apart to, saviškiuose mes dar galime stovėti ir vaikščioti, pagal norą.

Kaip tai yra smagu po pietų pasivaikščioti savo grabe! Keturi žingsniai šiaip ir taip: pirmyn ir atgal, pirmyn ir atgal, pirmyn ir atgal ir taip be galo.

Jūs turite ant kapų akmenis ir paminklus ties jusų grabais, su gražiai skambančiais ant jų parašais. Mes neturime ant-kapinių akmenų nei paminklų, bet mes turime labai daug visokių parašų.

Aš kaip tik vakar pabaigiau vieną labai puikų parašą, kurį dirbau per septynis mėnesius. Jis skamba šiaip:

“Čion guliu aš, N 10664. Gimęs antrą dieną birželio, 1884. Palaidotas 22 d. sausio, 1903. ‘Laimingas’ Jėzaus rankose”.

Ant mano grabo sienų yra tokia daugybė įvairių parašų, kad reikėtų keletą valandų praleisti, jeigu norėtum juos visus perskaityti.

Tarp jų aš tik-ką išskaičiau vieną gana juokingą, po kurio pasirašęs tulas “Omaha Bill”. Jis skamba sekančiai:

“Aš tą dariau kitiems, ką kiti man darė. Tada jie man padarė...”

Po šiuo parašu Omaha Bill nupiešė visai artistiską paveikslą, kuris aiškiau užbaigė jo mintį, negu žodžiai būtų galėję tą atlikti. Tai buvo... kartuvės.

“Ten yra prirašyta daugybė “Dievas palaimina”, bet dar daugiau “Dievas prakeikia”.

Kada jūs numirštate, tada žmogus su juodu švarku ir užpakalyj užsegtų kalnierių, papasakoja daug gražių dalykų apie jus; ir po to viso pasako jusų giminėms ir draugams, kad jūs nuėjote į dangaus karalystę ir žibate po dešiniai dievo tėvo.

Mes čion turime taip-pat dvasiškus vyrus, kurie meldžiasi laike mūsų laidotuvių, bet jie niekad nesako, kad mes einame pas dievą. Jie pasako, kad mes nuėjome į peklą.

Aš tikrai negalėčiau nei pasakyti, kurie iš mūsų esame blogesni,—jūs ar mes.

Aš esu palaidotas Jolietoj, ir ten “gyvenu”. Kiti taip-pat “gyvena” Sing Sing, Auburn, San Quentin ir daugybėje kitų vietų su įvairiais vardais.

Jūs taip-pat “gyvenate”, tik skirtumas tarp jus ir manęs yra tas, kad jūs pasiuntė kiton vieton.

Ir kas aršiausia, kad jūs nežinote kur jus siuncia, iki nepasiekiate tą vietą. Nors vaikinai su užpakalyj užsegtais kalnieriais ir sako, kad jie žino, bet jie meluoja.

Iš “New York Call”

Vertė A. Petrika.

KUDIKIŲ LAVINIMAS

A. BIMBO.

Berekalingas butų eikvojimas laiko ir popieros bandyti nurodyti, kaip svarbu yra lavinti kudukius. Neužginčijamas faktas, kad iš kudukių (vartoju žodį "kudikis", vietoje, kaip visuomenė vartoja "vaikas" ir daugumas supranta, kad žmogus yra kudikis taip ilgai, pakol lopšyje, bet aš turiu mintyje ir tuos, kurie turi daugiau, kaip dešimtis metų, nes man atrodo "vaikas" labai nedailiai skamba), išauga vyrai ir moteris. Kudikystės išlavinimas nušviečia visą ypato gyvenimą. Mano siekis yra nurodyti trukumus, kurie išskverbia labai tankiai.

Bėgyje pastarųjų dviejų metų tarpe progresyviškos visuomenės pradėjo tvertis taip vadinamos "Vaikų Draugijėlės". Tai yra vienas iš geriausių būdų lavinti kudukius. Čia jie iš pat jaunų dienelių pratinami prie visuomeniško veikimo. Draugijėlių programuose kudukių iniciatyva sujudinama bei nubudinama, kuri tankiai pasilieka ant visados. Scenos dailė yra įauklėjama į jų jaunus jausmus. Žodžiu sakant, pačiame kudikio žydėjime jis yra penimas gyvenimo maistu. Jeigu tos draugijėlės lošia svarbią rolę kudikio lavinime ir jeigu kudukių išlavinimas ar vienaip arba kitaip atsiliepia visuomenėj, tuomet tas lavinimo budas turi būti apsaugotas nuo blogų aplinkybių, idant kudukiai nenuketėtų.

Sutvėrus vaikų draugijėlę pirmučiausia išrenkama draugijėlės pirmininkas, kuris tvarkytų ją. Tankiai tas pats pirmininkas esti lavintojas kudukių. Tas nėra svarbu, ar pirmininkas arba tam tyčia žmogus esti išrinktas, bet aš noriu didžiausią atydžią atkreipti į lavintoją. Man teko matyti vienos draugijėlės lavintojas, paskirtas gerai paugusio amžiaus biznierių, arba lai buna ir nebiznierių. Ta ypata gerai myli ištraukti keliatą stiklų rudžio. Dabar, gerbiamasai, persistatyk paveikslą: Štai burelis mažų, su šypsančiais veideliais kudukių ir prieš juos stovi jų mokytojas, gana suaugęs žmogus, neapsirengęs švariai, akis pusėtinai paraudonavusios, na, ir prasideda lavinimas. Mokytojas paleidžia savo "kakarinę", nuo kurios netiktai zuikys, bet ir meška gali išsigąsti. Jo kalboj nėra nei pradžios, nei pabaigos, kas užėję ant minties, tas ir važiuoja. Jo pati išvaizda kudukius baugina. Toksai mokytojas priverčia kudukius lavintis ne savo patraukimu, bet baime.

Kai-kurie sakysite, bet kudukiai jį labai myli. Kudikis per vieną dieną įsimyli į baisiausį jam paveikslą. Jeigu "kudikio siela yra balta popiera, ant kurios viską galima rašyti"; jeigu "kudikis yra jaunas, žaliuojantis medelis, kurį į kur palenksi, ten ir nuaugs", jeigu mes suprantame, ką reiškia dailė žmogaus gyvenime, kurią galima įgauti tiktai kudikystės dienose, tuomet parodykime ir duokime dailę lavindami savo kudukius mūsų draugijėlėse. Labai gaila, kad didelė dalis iš mūsų mažai suprantame, kokią svarbią vietą užima dailė mūsų gyvenime. Tiktai tuomet žmogus atsisako gyventi, kuomet nemato nieko pasaulyje, kas žavėtų jo sielą. Tuomet niekas nežavėjo, kuomet dailės elementas pasitraukia į šalį

Draugijėlės mokytojas turi būti jauna, švari ypata, kuri turi gerą apsiėjimą draugijoje ir vartoje švarią lietuvišką kalbą, o labiausia gero būdo (charakteriaus). Parankiausia surasti jauną mergaitę, kuri su noru apsiimtų darbuotis, kaip mokytoja. Toksai lavintojas, arba lavintoja, pakels kudikyje iniciatyvą (norą mokintis) savo ypatingumu ir daile. Jo (jos) apsiėjimas ir švelnus balsas, gerai sutaisyta kalba įkunys kudukiuose, kaip drauginio gyvenimo, taip kalbos, dailės elementą, kuris niekuomet ateityje nebus išdildomas.

Antra užduotis, kurią būtina lavintojas (ja) turi atlikti, tai yra pažinti kiekvieno kudikio psichologiją (sielos jausmus ir širdies jautrumą). Tas nėra sunku, jeigu tiktai randasi geri norai. Paimkime, kudikiui yra duodama išmokti trumpa deklamaciją-eilės. Čia turiu priminti, kad eilės parašytos neatvaizdina daugiau nieko, kaip tiktai jausmus rašytojo., perstatymas dalyko, kokį autorius turėjo mintyje. Autorius eilių ir kudikis visuomet turi būti priešingu jausmu. Jeigu eilės yra įspudingos, gailestingos, jokių būdu nedaleistina mokintis tokiam kudikiui, kurio jaunutė siela labai opi. Tokios eilės reikia teikti kudikiui, kuris linksmos ir kietos širdies, o geriausia tokias eiles visai nepavelyti mokintis. Aš manau, kad kiekvienam teko matyti, kaip kudikis, deklamuodamas prieš publiką, apsipila gailiomis ašaromis, kurios veržiasi iš nesubrendusios sielos. Tokios eilės užmuša kudikį dviasiškai ir fiziškai. Didelis sielos sujudinimas labai skau-

džiai atsiliepia ant suaugusio žmogaus, kaip gi tuomet kudikis gali panešti? Yra šimtai eilių, kuriose linksumas ir šypsa atspindi, kurias deklamuojant kudikis jaučia nepaprastą smagumą ir jo linksmi jausmai nušviečia smulkutį veidelį. Toksai elementas, įkūnytas į kudikio vidurinį gyvenimą esti geriausia jam draugu, kuomet juodos gyvenimo valandos spaudžia jį. Antros rūšies eilės, kurios dar gal daugiau pragaištingos, kaip augščiau minėtos, tai pagiežos eilės. Tokios eilės dabartiniu metu, daugiausiai, yra revoliucinės arba kitokios, kurios siūnčia perkuną ir prakieksmą ant įvairių priešų. Atkeršijimo elementas jokiū būdu negalimas skiepyti į kudikį, nes jis yra

perdaug tvirtas žmoguje ir paspėja užaugti jau nuoliui, sulaukus pilnų metų. Pagieža visuomet pasilieka pagieža. Jeigu pagieža išauklėta del skriaudėjų, tokie-pat vaisiai bus ir del geriausių draugų, progai pasitaikius. Toksai elementas visai pragaištingas draugijai. Trečios rūšies eilės, kurias mūsų lavintojai labiausiai mėgsta brukti kudikiams, tai yra nešvarūs juokai. Tokios rūšies eilės turi būti iššluotos visai iš mūsų vaikų draugijėlių, nes jos netalpina savyje jokios moralybės, o be moralio elemento, nors šiame šimtymetyje eilės neturi rasti vietos mūsų tarpe.

Tą viską turi imti atydzion gimdytojai, kurie leidžia kudikius į vaikų draugijėles.

Vis Neaišku

“Moterų Balso” N 9 tilpo draugės Z. Puišiu-tės straipsnis “Ar mes skirstomės, ar skaldome spēkas?” Streipsnelis neaiškus. Bet tilpo su redakcijos prierasu ir gerai.

Pasirodė “M. B.” N 10, kur d. M. M. P. plačiai aiškina savo straipsnį ir dideliai stebisi iš redakcijos prieraso.

Iš šalies gi žiurint reikia daugiau stebėtis ne iš redakcijos, bet iš to, kad aiškinama ir da vis neaišku.

Tam straipsnyj daug prirašyta, o mažai pasakyta, todėl ir nelengva jį suprast. Daleiskime, punktas: “Pakol įstatymais moteris bus skirstomos nuo vyrų” ir tt.; išeina, kad ant svieto yra du priešu, butent: moteris ir vyras.

Ir kaip tik moteris išgaus sau lygias teises, tai jau busiskas gerai.

Čia nenoroms duodasi suprasti, kad autorės apsilenkta ir su žmoniškumu, nes kviečiama moteris į atkaklią kovą su vyrais ir su darbininkų klesos dėsniais, nes visiškai neatsižvelgta į tai, kad kaip vyrų, taip ir moterų yra išnaudotojai ir išnaudojamieji, kad šiandieninis kapitalistiškas surėdymas be pasigailėjimo engia kaip vyrą, taip ir moterį darbininkę. Prie viršminėto punkto d. Z. M. P. prikergė ir mūsų organizaciją,—L. M. P. S., tatau ir to negalima nepastebėti, nes žmonės, mažiau susipažinę su ta organizacija, gali ir manyti, kad “Lietuvių Moterų Progresyvis Susivienijimas” yra tik tam, kad kovoti su vyrais už išgavimą moterims lygių teisių.

Toliaus d. Z. M. P. sako: “Istorija mums ro-

do, kad visuotinas vergavimas prasidėjo su moterų pavergimu”.

Šis sakiny neišlaiko kritikos, kadangi tikras žmonių išsivystymo budas ir primityvių šeimynų santykiai, nėra galutinai ištirta ir nėra istorijos užtvirtinta. Anot d. P. sakymo: “Moteris, tapus lygi vyrui, sutvers pasaulyje lygybę”. Galima veką pasakyt: kiek kalinys sušelpė nelaimingą, tiek moteris sušelpė pasaulį, gavusios sau lygias teises prie dabartinio kapitalistiško surėdymo. (Kalbama apie darbininkes moteris).

“M. B.” N 10 d. Z. M. P. savo aiškiny sako: “Aš tai pasakiau, pasiremdama nuomonėmis Lafargo, Engelso, Bebelio” ir tt. Dalykas ne tame, kas pasakyta, bet ar teisingai pasakyta? Cituojant raštus, ypatingai tokių vyrų, kaip Bebelio, Engelso ir kiti, ir norint jų nuomonėmis remtis, reikia visųpirma, tas nuomones labai gerai suprasti ir be iškraipymo aptarti. Kitaip elgianties, galima ne tik prieš autorių prasizengti, bet ir patį laikraštį nupuldyt.

Toliau d. P. sako: “Bebelis savo knygoj “Moteris ir Socializmas” sako, kad moteris, tai pirmutinė vergė”.

Čia yra iškreiptas Bebelio sakiny. Tenai pasakyta: “Moteris, pirmas žmogus patekęs į vergiją”. Jau čia tarpe pirmo ir antro sakinio yra didelis skirtumas. Pirmas sakiny veda prie supratimo, kad moteris yra vergijos priezasčia, antras liudija, kad jau ten buvo vargas ir vergija, o moteriai reikėjo tik patekti į ją.

Taip pasibriežus d. Z. M. P. Bebelio sakinį ir turėjo progą pasakyti, kad moteris yra "vergijos šaltinis". Da nei vienas teisingas žmogus nėra parašęs nė pasakęs, kad moteris būtų vergijos šaltiniu.

Tiesa, draugė Z. M. P. sakiniai nesupuola ir ji pati save sukritikuoja. Pavyzdin: "M. B." N 9 sakoma: "Visuotinas vergavimas prasidėjo su moterų pavergimu"; N 10 tvirtinama, kad moteris — "vergijos šaltinis".

Jeigu ji vergijos šaltinis, tai kam da buvo ją pavergti?

Nieko ypatinga, kad dalykas neaiškus. Tokius klausimus trumpais rašiniiais negalima pilnai nušviesti. Bet vis-gi skaitant d. Z. M. P. straipsnius duodasi suprast, kad ji pilnai nesiskaito su socializmu ir darbininkų klesos principais. Pirmiausia visiškai neatsižvelgdama į tikrąjį dalykų stovį, padalina žmoniją į dvi dali, butent: vyrus ir moteris, ir kviečia juos tarpe savęs kovot. Kiekvienas protaujantis žmogus žino ir supranta, kad ne vyrai yra didžiausi kaltininkai už moterų pavergimą, ne vyrams teks pilniausia garbė ir už jų išliuosavimą. Čia veikė ir veikia daugiausia ekonominis faktorius. Toliaus nors d. P. pati tvirtina, kad socializmo pamatiniai principai yra suteikt moterims lygias teises, vienok neatsižvelgdama į klesų skirtumą stebisi iš redakcijos išsireikimo. Juk redakcijos prieraše, kaip tik teisingai pasakyta, kad daugelis moterų, turėdamos balsavimo teises, elgėsis kaip tik priešingai darbininkų klesai.

Reikia atminti, kad tukstančiai tų "malonin-gų" poniucių, apie kurias tarnai ir tarnaitės kelia-klupsčiai vaikščioja ir kurios savo amžį nė sapnuote nesapnavo, kas tai yra darbas ir vargas,—

jos niekuomet nebalsuos už darbininkų interesus ginantį kandidatą.

Prie to, jos veik visos yra augštesnius mokslus ėję ir per tai yra gudresnės ir veiklesnės už darbininkes moteris.

Galima daleisti, kad jos, įgavusios balsavimo teises, paims moterų tarpe vadovaujamą rolę ir milijonai moterų eis ten, kur jos ves. O kurlink jos ves, tai mums jau ir šiandien aišku.

Da vienas dalykas, tai kad jos savo balsus suvienys su buržuazinių partijų balsais, ir tokiu budu susidarys didelė spēka kovai prieš darbininkus.

O darbininkų klesos moterų susipratimas da gana žemai stovi, ir per tai greitu laiku sunku daug ko iš jų tikėtis.

Redakcija, matydama visą tai ir pabriežė, kad daugiau gali būti bėdos, negu naudos, suteikus moterims balsavimo teises prie dabartinio draugijinio stovio politikos žvilgsniu.

Gal skaitytojai pamislys, kad čia priešinimasi suteikimui moterims lygių teisių? Visai ne. Ir šį straipsnelį rašanti net demonstratyviškai išsireiškė prieš šios šalies valdžią už išgavimą moterims pilietiškos lygybės. Bet čia tik norima pasakyti, kad ne igavimas moterims lygių teisių padarys žmoniją laiminga, bet visų darbininkų nenuolaidi kova su savo išnaudotojais. Kova iki galui,— iki iš pat pamatų pertaisymo dabartinio draugijinio surėdymo, iki įvykinimui visapasaulinės demokratijos—socializmo.

Darbininkų kovos laimėjimas ir socializmo įvykinimas, bus sykiu ir moterų laimėjimu ir jų išliuosavimu.

K. S. Lietuvaitė.

NELIUDĖK, MATUŠE

Neliudėk matuše,
Neliek ašarėlių,
Negelbės tas nieko,
Netekus sunelio.

Atėmė matušės
Tą turtą brangiausią,
padarant del josios
Nelaimę didžiausią.

Nemanyk matuše,
Kad sunelio tavo
Neturi tu spēkų,
Kad jį apginti.

Nelauk ilgai nieko,
Imk mokslą už ginklą
Ir stokie į kovą
Priešais priešą didį.

Tuomet tu pajusi,
Kad spēkos didėja,
Ir priešus apeikus
Sunų išgelbėsi.

Tada tai, matuše,
Nereikės liudėti
Ir senatvės sulaukus,
Bus kur galvą priglausti.

A. B.

AMERIKA

ŽEMAITĖ.

(Pradžia "M. B." N 10.)

Tetulis kasžin kur, baisi ta Amerika, gal tetulį prarijo...—Pamislįjus, man širdelė ima drebėti ir nebematau nieko.

Pradėjo man tankiai galvelė skaudėti, o kosulys toks bausis užpuolė smaugti. Kosėsiu, kosėsiu parkritęs ant žemės, rodos, net galvelė persprogs. Nebepaganau nė kiaulių, nebeužbėgu už akių, kaip pasileidžia namo lėkti. O vis noriu gulti, tik gulti. Prašaus Žadeikienės pas senutėlę išleisti.

—Eik,—sako,—kad taip nori... Eįau, eįau, pagulėjau, pakosėjau, ir atsikėlęs vėl eįau; vos nevos, pavakariais, parsivilkau. Senutėlė, vakare parėjusi, rado mane ant slenksčio bekosint.

—Ach tu mano kudiki!—sušuko—kaip tu čia atsiradai, toks ligonis, turbūt bus tau tymai?..

Tuoj paguldė mane į lovą, išvirė žolienės, liepė karštos daug gerti, šiltai apklostė. Užmigau. Atsibudęs jaučiu, burna išdziuvusi, liežuvis pastyręs.

—Gerti,—vos ištariau.

Senutėlė net rankas sudaužė, padavusi gerti, glostinėdama, tarė:

—Niekuomet nebesitikėjau, kad tu, vaikeli, beatsigautum. Kaip pagalėlis, tris dienas ištakšojai... o karštis buvo, maniau, kad sudegsi. Vos išpylė tie nedorieji tymai, margas lyg genelis...

Čiupinėjuos, rankos kruopuotos, aštrios, margos, taip-pat krutinė ir burna, bet niekas neskau-da.

Pradėjau gerėti, norisi valgyti, noriu kelties, senutėlė neleidžia. Išvirs putrelės, paliks duonelės, pati išeis kur prie darbo, lieps man valgyti ir gulėti.

Vieną dieną, girdžiu kasžinkas privažavo prie durų, apsistojo. Atsiveria durys, Pocius beinęšas Juozelį. Prinešęs, paguldė skersai lovą, ant mano kojų sykiu jėjo kalvis, mūsų kaimynas.

Juozelis išbašęs, užsimerkęs, išsiziojęs, lupelės mėlynos, nei juda, nei kruta. Girdžiu, Pocius kalviui pasakoja:

—Vieni vargai tik su tokiais, naudos jokios, o turėjau gaišti, vežti... Mat visi mūsų vaikai

tymais serga ir tas susirgęs, nieko nesakęs, įlindęs po klėties, į kamara. Naktį, turbūt užsimanė gerti, išrėpliojęs laukan; ryte sustyrusį, vos gyvą, radom paprudyje; mažne apkrėtė rankas...

Visi tokie rupuziokai,—tarė kalvis.—Mat ir didysis, sirgdamas, parrėpliojo, tai bobai ant sprando...

—Juk ir aš norėdamas jai palengvinti, paėmiau nors vasarą išmaitinti,—pridurė Pocius,—kištam gerą bedarydamas, ką tik nejuoliau pats į bėdą.

Užsirukę pypkes, abudu išėjo.

Juozelio burnelė ir rankelės šaltos, noriu greta savęs patraukti, negaliu. Prislinkęs, įkėliau ko'eles į lovą, šale atsigulęs, apsikabinęs, klostau, šildau, šiltą dvasią ant jo pučiu; truputį pakrutėjęs, "gerti", pasakė. Prie lovos tuščia skardinė, eįau į viedrą vandens, asloje parvirtau, atsikėlęs, pasiėmiau, prinešęs, kišu:

—Te, Juozeli, vandens, gerk,—šaukiu:—tas, anė krust, nė galvelės nepakelio. Su skardine ir su šaukštu pyliau vandens į burnelę ir vėl atsigulęs greta šildžiau, sykiu verčiau Juozelio.

..Kaip jam toje kamaroje buvo šalta gulėti... niekas neapklostė... gerti norėjo,—niekas nepada-vė... verkė, dejavo, niekas negirdėjo... laukan eįo, parvirto, vėjas pučia, tamsu, pas senutėlę kelio nežinojo...

Senutėlė, vakare radusi pas mane lovoje Juozelį:

—Jėzus Marija!—sušuko.

Aš viską papasakojau, kaip Pocius kalviui sakė

Senutėlė verkdama Juozelį nurėdė, kojeles nuplovė, burnelę nušluostė, gerai paguldė, apklostė. Pašildė pienelio, į burnelę pylėme, bet Juozelis, tik gargaliavo. Aš atsigėriau pienelio su duonele, bešildydamas Juozelį, užmigau.

Atsibudęs jieškau,—gretą Juozelio nebėra.

—Kame Juozelis,—jam šalta, gudyk pas mane,—šaukiu.

—Nieko jam nebereikia,—tarė senutėlė,—gulėk ramiai, Juozelis numirė; pabaigė jau savo vargelį.

Žiuriu, Juozelis baltas, beguljis triobos gale, kur mamaitė gulėjo. Įsikniaubęs į priegalvę, ėmiau verkti,—kam Juozelis numirė, kam mamaitė numirė, kam į duobę palaidos ir, aš niekuomet nebematysiu!..

Atėjo Kalvienė, atėjo daugiau žmonių; Juozelio kuma, atvezė grabelį; įdėjo Juozelį, uždarė ir išvezė. Verčiau, verčiau, kol tik užmigau.

Paskiau pagerėjau, pradėjau vaikščioti ir po lauką lakstyti. Senutėlė pasakė, kad reikia man prie kiaulių grįžti.

—Tenai—sako—geriau pavalgysi, kiek norėsi, greičiau po ligos atsigausi.

Nuvedė mane atgal pas Žadeikį.

Kol šilta, pagada,—pusė bėdos, ganyti, bet užėjus šalčiui, ar lietui, anė kur dingti, su kiaulėmis...—žviegdamos, susirietusios, lėks namo, per purvynus, nutaškys.

Aš atsilikęs, kol parbėgsiu paskui, tos, ar į bulves, ar į daržus, įsigriau. Žadeikienė suduos man į kuprą, ar čiuprą nuraus, kam parleidau kiaules, lieps atgal varyties.

Sykį, nepamačiau, viena kiaulė pasprukusi, įlindo į bulbes, nukniso lopą. Žadeikis, su diržu taip spaudžiai mane apraizė. Įlindęs į kutę, kerčioje, nuo skausmo verčiau. Atsiminęs, verčiau mamaitės, Juozelio ir tetulėlio.

Kaip pagada, ganydamas, kartais, vienas sau vis galvoju: Mamaitė, Juozelis, žinau, sykiu guli po žeme... Girdėjau senutėlė sakė, Juozelį prie mamaitės pridėti... Bet apie tetulėlį nieko nežinau. Kam ta Amerika, kurioje pusėje, ar už pušyno, kur saulė teka, ar už kalnų, kur nusileidžia?.. Sako per didelius vandenį reikia plaukti... Gal kaip penkias Ventas sudėjus, dar ir Šoną, ir maluno prudą, ir Juodlių ežerą — visus sudėjus — butų begalo didelį vandenį—iki pat gra-

fo dvaro platumo;—ką ten daro tetutėlis? Ar ten yra kalnai, miškai, pievos, laukai... žmonės aria, piemenis gano kiaules, gyvulius?.. Kaip užaugsiu, eisiu pas tetutėlį..

Paleidome kiaules jau į bulbiasas. Piemenis, džiaugiamės, busim liuoseni, nelakstys kiaulės. O dienos, rodos, mums pritardamos, tokios gražios, tartum visi pašaliai juokiasi. Tyku, tylu, šaltasis vėjas, kasžinkur, už kalnų, už miškų, nugulęs, snaudžia. Saulutė, šviesiai žibėdama, šildo. Pamėškia's auksuoti berželiai mirguliuoja, sustoję prieš saulę, šypsosi. Ore, vortinkliai draikosi, o žemė, visa vortinkliais, viena lite, apipinta, virpa, dreba, rodos vilnyja; bi sušalusi, prieš saulę šildosi. Kur nepažvelgsi, kur akį neužmesi, visur gražu, linksma. Pasiilgau tik senutėlės; taip noriu, taip noriu pas ją nubėgti.

Išginė kiaules Antano Barbikė, užnykau prašytės, kaulyti, kad mane paleistų pas senutėlę, mano kiaules padabotų; prašaus, kuone verkdamas.

—Kad taip užsimanei, paleisiu — sako, — tik nesėdėk iki sutemos.

Pasileidau bėgti, džiaugdamos; bėgau greitai, netrukau parbėgti.

Trioboje, begulinti lovoje, Onelė:

—Kas tau Onele, ar sergi? — prišokęs klausiu — ir aš sirgau ir Juozelis... tymais.

—Man čia skausta — į krutinę Onelė rodo.

Žiuriu viena akis Onelės užmėlynavusi, kaktoje guzas, o taip sunkiai alsuoja, rodos, dvasią graibsto.

—Kur tu susimušei, ar kritai iškur? Kaip tu nuo Pakšto parėjai, ar parvezė? — ko ne verkdamas klausinėju, taip man gailėsysis pašoko.

—Parėjau... nebegalėjau... Jonukas, kur dabojau, toks sunkus... nė pakelti... o nedoras, piktas...

MOČIUTĖ IR ANUKĖ.

Pasilsēdama Onelē pasakojo, ir ašaros jai riečia: braizosi... akis drasko... o kad paleis gerklē, rēkti, kad tu zinotum... Sykj, supykēs, taip skaudžiai man ēmē akis draskyti... aš jam per nagus, takšt... neskaudžiai... pamatē Pakštienē, pagrobusi, vyta... Še tau, mušinēti vaiku, še tau... še taul!.. taip skaudžiai mane nuraizē...—Šnekant, Onelei vis kraujas iš burnelēs burbčioja.—Verkiu, prieangyje, pas ugnī... manau, bēgsiu... Parējo Pakštas, susisēdo pietų valgyti... Aš tiesiai per daržą į pakalnę bēgu... pas senutėlē... tik, iš užpakalio, kumšt į sprandą... Pakštas pasiginēs... pakritau ant nosies... Kaip ims mane raizyti, su diržo saktimis... mušti, galva ne galva... su kojomis spardyti... mušē, raizē... pritaškēs, parvilko namo, įmetē į triobą... nē dvasēs beatgauti, nē šaukti, nē verkti... nebegaliu...

Žinosi tu daugiau bēgti—pasakē.

Užmigau ant suoliuko... Atsibudusi, ziuriu... vaiko skara man po galvos... kruvina... galva skausta... visa trioba sukasi... Pakštienē sako:

—Ko tu durna, bēgai, nieko nesakiusi. Kad taip nori... eik sau namo...—ir parėjau...

—Ir mane mušē, su diržu raizē, kaip kiaulēs bulbes nukniso—guodžiausi ir abudu verkēme.

Taip mudu rado senutėlē parėjusi. Aš vėl jai pradėjau guodžioties; kaip į kuprą gaunu ir čiurpą nurauna, kaip kiaulēs įlenda į daržą.

—Kad ir gauni į kuprą, ar su diržu smugī—sako,—vistik tu dar sveikas, o žiurēk Onelē,—atklojusi, parodē.

Onelē šmotais juoda, šmotais geltona, mėlyna, kruvina, tiek kojos, tiek rankos, nugarėlē, visa marga, sudaužyta, sutraškyta. Kaip pamačiau, man širdelē tvkast, tvakst, tvakst...

—Nedovanosiu aš tam Pakštui!—dantis sukanęs, per ašaras, sušukau. O gerklę, man rodos, užkišo.

—Menka dulkē, ką tu padarysi?—juokiasi senutėlē—vargo vabalas! Pakštas, viena koja, kaip kuodelį paspirtų...

—Kaip užaugsiu, nedovanosiu!—šaukiu, verkdamas.

—Ne, vaikeli, ilgai pykti, nedovanoti, Dievulis neleidžia, liepia savo skriaudas priešams atleisti. Pakštui, pats Dievulis atlygins... nesiupavok. Verčiau pavalgyk ir, bēgk atgal prie kiauilių, kad vėl negautum į kuprą...

Parējēs namo, ką dirbu, kur einu, guliu ar keliu,—vis man Onelē akyse. Papasakojau, kaip Onelē sumušta ir kaip sakē:

—Į teismą paduoti tokį rupužę,—sušuko Žadeikis,—aš jam parodyčiau, kas po kam... niekaip nedovanoti...

—Toks, kaip tu, galētum patampyti Pakštą—tarē Žadeikienē.—tik ne ta vargdienē, senelē, klumpinēs po teismus; pas ją grašio nēra, o čia be pinigų nepradēsi.

Mano ir akis atšvito,—Žadeikis sako, Pakštui nedovanoti... kaip užaugsiu, duosim mes jam...

Užėjo jau šalta, daržus nuvalē, pašalo, vienas kiaules užmetē penēti, kitas palaidas, į daržus paleido. Aš po vidų, su vaikais, išsišluoju aslą, bulbes skutu, ugnį pakurstau, ar vaiką supu, šiltai sausai, be vargo dabar.

Vieną rytą, Žadeikienē sako:

—Jonuk! apsiuk kojas, apsitaisyk, tētē važiuoja į maluną, pavėžys tave.

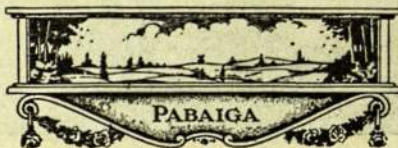
—Aš į maluną nenoriu—sušukau;—ten mano mamaitę sumalē, sudraskē... bijau...

—Ne į maluną, ne, pavaziavēs iki maluno, pas senutėlę nubēgsi... sako, koks ten prašmitinis yra... nuo maluno, nebetoli, keliuku nubēgsi.

Apsitaisiau. Su Žadeikiu pavaziavēs, toliau, pėsčias, nubēgau.

Praveriu duris, triobos gale Onelē, balta, begulinti... Suklykēs, nesavu balsu, kritau už pečiaus; girdėjau tik senutėlēs žodžius:

—Viskas butų kitaip, kad ne ta prakeikta Amerika... visus suēdē Amerika!..

APŽVALGA

"TREJOS DEVYNERIOS".

"Tėvynės" priede N 43, kuris skiriamas moterims ir kūdikams, patalpinta įžangos straipsnis, užvardytas "Amerikos Lietuvaitė ir Lietuvos Atėitis". Šio straipsnio autorė tula "Tamsioji Naktis" neva bando nurodyti Amerikos lietuvaicių užduotis. Bet dėja, kad iš jos to straipsnio daugiau nieko neišsėja, kaip tik "trejos devynerios", kurios nuo visų ligų "pamačlyvos". Pirmiausia ji "aperkia" Lietuvos likimą, paskui nusibraukia ašaras ir pradeda džiaugsmingai pasakoti, kaip visos Europos esą atkreiptos akys į Ameriką, kaip Amerika išgelbėsianti ne tik Europą, bet ir Lietuvą, pagalios jau bando nurodyti ir Amerikos lietuvaicių užduotis, kad išgelbėjus Lietuvą. Štai ką ji sako:

"Štai, pakilo gandas apie kokius ten "parsidavėlius", kurių gal ir buti nėra buvę mūsų tarpe. Ir mūsų vyrai, palikę svarbius darbus, bėgo žūrėti, kas, kur, kaip ir ką parduodąs ir kiek gaunaš. Pilni laikraščiai raštų apie niekus. Asmeniškai mūsų veikėjų santykiai pajra ir tai tokiam momente, kuomet susitarimas, bendras darbas ir vienybė yra reikalingiausi. Į ką tai panašu? Į ką panašu, kad mūsų vyrai, visuomenės veikėjai, rašytojai žaidžia, kaip kūdikiai? Ar jau tam žaislui nesimato galo? Partijos savo prakalbose jau nebešviečia žmonių, tik demoralizuoja juos, kursto vienus prieš kitus, sėja didžiausią betvarkę, siųsdamos į minią kalbėtojus be principų, be sąžinės, be idealų, be pagarbos. Niekas nebergerbia kito žmogaus, niekas nepagodoja kito įsitikinimų,—visur tik keikiama, purvais drabstoma...

"Amerikos lietuvaiteš mato tą mūsų vyrų klaidą. Jų pareiga yra viešai užreikšti, kad ilgiau taip negali būti, kad lietuviams jau laikas atsiminti, jog prie šventosios ugnies—prie mūsų tautos idealų—negalima lysti su nešvaria sąžine, su sutepta širdimi. Amerikos lietuvaiteš pareiga yra priminti mūsų vyrams, mūsų laikraštiniškams ir vadovams, kad jau laikas apsisvarstyti, laikas suprasti, jog priešai naudojasi mūsų silpnybe; jog jie tik ir džiaugiasi iš mūsų sumišimų ir ginčų, kad lengviau mus pešus ir skriaudus ir naikinus.

"Amerikos lietuvaiteš turi pabusti ir, kaip ir anos senovės Vaidelytės, stoti prie Tėvynės aukuro ir pareikalauti iš mūsų vadovų, laikraštinių, kad jie, eidami prie mūsų šventosios ugnies—Laisvės Lietuvos Idealo—ateitų tyri, atsizadėję asmeniškų interesų, prakilnų dvasioje ir švarūs širdyje.

"Lietuvaiteš turi sustoti ant sargybos mūsų Tautos".

Na, ar galima suprasti ką autorė norėjo pasakyti? Viskas supinta, viskas sumaišyta ir padaryta tokia lietuviška trejanka. Ir kas dar keisčiausia, kad įkišta į šį straipsnį "tautiškoji šnipų istorija". Rodosi tie "parsidavėliai" nieko bendro neturi su "Vaidelytėmis", vienok autorė negali ir apie tai nutylėti. Ir čia nenoromis prisieina pasakyti, ar tik nebus ir "Vaidelytės" surištos ta parsidavėlių istorija, todėl autorė šaukia visas Vaidelytes užprotestuoti prieš vyrus-redaktorius ir lyderius, kurie kalba apie lietuviškai-tautiškus šnipus.

Mes, moteris darbininkės, nėjome ir neisime su Vaidelytėmis, nes mums nepakeliuj. Mes ėjome ir eisime su viso pasaulio darbininkėmis ir darbininkais ir išvien kovosime už visų pavergtųjų tautų laisvę, suprantama, sykiu ir už Lietuvos laisvę. Mums neapeina Vaidelyčių reikalai, mes rupinamės visų darbininkų reikalais.

DIDELIS MOTERŲ LAIMĖJIMAS.

Šiais metais New Yorko valstijoje moteris gavo balsavimo teises. Du metu tam atgal pataisymas prie konstitucijos, kad suteikus moterims lygias teises, tapo atmetas; šiais metais perėjo, 100,000 balsų buvo paduota viršaus, kad suteikus moterims lygias su vyrais teises. Vadinasi, pralinkus dviems metams, daugelis vyrų susiprato, pamatė, kad ir moteris tokis pat žmogus, turi tokius pat jausmus ir gali lygiai su vyrais politikoj dalyvauti.

Suprantama, gavimas lygių su vyrais teisių, dar nereikia moterų darbininkų galutino kovos laimėjimo,—čia tik dalinis laimėjimas. Visa gi kova dar priešakyje. Šiuo laimėjimu gali džiaugtis (ir džiaugiasi) sufragistės, kurios su darbininkais nieko bendra neturi. Sufragistės nori dalyvauti sykiu su vyrais kapitalistais politikoj, nori turėti šiltas vieteles ir sykiu su vyrais išnaudoti darbininkų klesą. Moterims darbininkėms reikalinga kovoti išvien su susipratusiais vyrais darbininkais už pagerinimą savo buvio. Vienok reikia tikėtis, kad moteris, turėdamos balsavimo teises, galės šiovias-tokias reformas įvesti, šį-bei tą pagerinti del abelno moterų padėjimo, kam pirmiau vyrai buvo priešingi. Vadinasi, ir šį moterų laimėjimą reikia pripažinti dideliu laimėjimu.

SKUNDŽIASI, KAD DAUG VARGO TURĖJO.

New Yorko valstijos sufragistės, gavusios balsavimo teises, dabar jau rašo ir skundžiasi, kiek jos, beagituodamos, vargo padėjusios. Vargšės, vargšės tos sufragistės! Tik pamislykite koks jų buvo "pasišventimas"! Vieną dieną visos išsivadėjo pietų ir tuos pinigus paskyrė agitacijos reikalams. Prieš rinkimus daugelis tų "vargšių" važinėjo automobiliais ir ant gatvių prakalbas sakė. O juk automobiliuose važinėti irgi reikia "pasišventimo". Tą gali atlikti tik kapitalistų klesos moteris, bet ne darbininkės. Darbininkė ir pietų išsivadėti negali, nes, neužs į dirbtuvę, labai retai juos gauna. Užtenka ryte pusryčių ir iš dirbtuvės atėjus vakarienės.

IRGI "LAIMĖJIMAS."

Rusų laikraščiai, žinoma, kapitalistiškai, laibai džiaugiasi, kad Maskvoj moteris laimėjo. Bet ar žinote koks jų laimėjimas? Vienoj amunicijos dirbtuvėj dirbo lygus skaitlius vyrų ir moterų ir lygų darbą,—moteris dirbo ant visų mašinų. Ir štai moteris su vyrais pradėjo eiti lenktynių, kurie daugiau padarys kanuolių kulku. Pirmiau vyrai į dieną aptekindavo po 40 kulku, bet kada prasidėjo lenktynės, tai pirmą dieną vyrai aptekino po 60 kulku, o moteris—po 57. Ant rytojaus moteris aptekino po 65 kulka, o vyrai nepajiegė tiek aptekinti. Moteris ėmė iš vyrų juoktis ir pastarieji trečioji dienų aptekino po 78 kulka. Ketvirtoji dienų moteris pasitaisė ir aptekino po 90 kulku, o vyrai atsiliko.

Darbdaviai tuojaus prie tekinimo mašinų pastatė visas moteris, nes jos nuo 40 kulku davarė iki 90. Kapitalistų laikraščiai į padanges kelia moteris ir sako, kad jos laimėjo lenktynes.

Na, ar galima rasti kvailesnį pasielgimą, kaip šis? Juk dabar darbdaviai ir reikalauja, kad kiekvieną dieną būtų aptekinama po 90 kulku, tuo tarpu pirmiau užtekidavo tik 40 kulku. Jeigu moteris darbininkės būtų susipratę, tuomet, be abejonės, į lenktynes nebūtų ėję.

MOTINA NORI DUKTERĮ PARDUOTI.

Amerikoj išeinančiam dienraštyj "Russkij Golas" randame sekancią korespondenciją:

"Hamilton.—Ant Alta gatvės gyvena rusų šeimyna. Šeimininkė užlaiko apie 15 burdingierių, vienok pragyventi negali. Jau už du mėnesius nemokėta už kambarius ir krautuvėj daug priimta

ant knygutės. Krautuvninkas jau daugiau neduoda. Motina, norėdama išeiti iš to kritiško padėjimo, sumanė štai kokį dalyką: parduoti kam-nors savo suaugusią dukterį ir štai dabar jau tulas bulgaras, turintis apie 40 metų amžiaus, veda derybas; jis duoda \$150, motina prašo \$200. Bulgaras mano dukterį parduoti į paleistuvystės namus ir gauti \$300."

Korespondentas pasmerkia motiną ir gązdina policija. Bet kas prie to priveda? Šis kapitalistiškas surėdymas. Jeigu motina galėtų pragyventi, jeigu neturėtų skolų, ji prie to nedasilieistų, nors ir tamsiausia būtų.

IŠ ŠKOTIJOS MOTERŲ VEIKIMO.

"Rankpelnyje"—"Moterų Skyriuje", rašoma:

T. M. D. G. L. Posėdis ir Tarimai.

1. Busimam posėdyj, rusų konsulo ofise Glasgowe, del steigiamojo Moterų Pašalpos Fondo nuo Tarptautinės Moterų Darbininkų Gynimo Lygos tapo įgaliota d. S. Serafinaitė.

2. Moteris, kurios gali ir sutinka dirbti, reikalui esant, gali kreiptis prie Lygos sekretorės, kuri apsiima pagelbėti surast darbą, išduoti paliudijimą ir tt.

3. Kadangi da moterims nėra užtikrintos pašalpos, ir tuo budu jos negali užsimokėti namų savininkams noumos, o mums iš nekurių vietų moters skundžiasi buk tai namų savininkai elgiasi žiauriai ir iškalno reikalauja užmokėti, tad mūsų Draugijos pareiga tuoj bus turėti reikalą su tais nemandagiais namų savininkais korespondencijos keliau.

4. Pranešam visoms moterims, kad mūsų Drja apsiima pagelbėti visais likusių moterų reikalais iš įvairių vietų. Šitame mūsų posėdyj nutarta nuvažiuoti į Stoneyburn, Bathgate, Newtongrange, Dalkeith, Auchinleck ir Cumnock.

5. Nutarta siųsti reikalavimą telegramu pas Škotijos sekretorių del didesnės moterų pašalpos, taip-pat ir toms moterims, kurios da iki šiol nėra gavusios jos.

6. Paduota sumanymas dasizinti apie iškeliavusius vyrus, jeigu tik bus galima, pas rusų konsulus, arba kitas valdžios įstaigas".

Moterų Pašalpos Fondas.

Spalio 29 d. Glasgovo rusų konsulo rūpesniu, tapo galutinai įsteigtas Moterų Pašalpos Fon-

das. Šito Fondo Komitetas susideda iš dešimt narių: pirmininkas profesorius Phillimore, pagalbininkas Glasgovo rusų konsulas; išdininkas ir sekretorius Vl. Shairp; lietuviai nuo įvairių draugijų į šią Komitetą išrinkti: Serafinaitė, Lebedienė, Gelgodienė, Andriešis, Bancevičius ir jo moteris, taip pat abudu lietuvių kunigai, kurie rupinsis kaip galima remti minimą Fondą nuo likusių lietuvių aukų ir proporcionalių savaitinių mokesčių kelio. Gi augščiau minimi Fondo Komiteto nariai stengsis juo galima daugiau patraukti įvairių galimų pašalpai teikti anglų įstaigų, tuo tarpu bendrai veikiant pašalpos gavime su Svetimtaučių Šelpimo Komitetu ir su Glasgovo Pagalbos Komitetu, kuris jau yra pasizadėjęs aprupinti rubais reikalaujančias moterų šeimynas.

Pin'ginė pašalpa šito Fondo bus savistovi, neprigulinti prie duodamos valdzios pašalpos, kurią reikės gauti atskirai su paliudijimu mūsų Komiteto toms moterims, kurios yra su didele šeimyna—tikrai reikalaujančios pašalpos per Parish Council.

Po naujų metų Komitetas manęs surengti "Flag Day" iš to taip-gi galima tikėtis gerų pašalpos vaisių.

Valdzios pašalpa mūsų moterims, konsulo numanymu, bus jau greitai laiku teikiama, kaip ir anglų karėvių moterims".

40 METŲ SUKAKTUVĖS L. ŠERNO LITERATIŠKO DARBO.

L. Šernas, ilgą laiką dirbęs prie "Lietuvos" Chicagoj, šiemet švenčia 40 metų sukaktuves savo literatiško darbavimosi. Tas jo jubilėjus gana liudnas, nes jis, sulaukęs senatvės, pasiliko be darbo ir be cento. Dabar "Tėvynės" redakcija išleido atsišaukimą, kad visuomenė paremtų jį aukomis. Apart kit-ko tame atsišaukime sakoma:

"Sulaukus jam 40-ties metų sukaktuvių literatiško darbavimosi, Lietuvių visuomenės pareiga yra paženklini tas g. Šerno sukaktuves tinkama pinigine dovana, kuri nors kokiam laikui būtų jam parama.

"NAUJOJI GADYNĖ" SUSTABDYTA.

Pačtas sulaikė "Naująją Gadyne" delei "maistingų" straipsnių, tilpusių 10 ir 11-tame jos numeriuse.

Amerikos žodžio "laisvę" jau ir lietuvių soc. spaudą pradeda patirti. "Naujoji Gadyne" yra pirmoji tos "laisvės" auka; kitus mūsų soc. laikraščius gali bile kada ištikti toks-pat likimas.

Sveikatos Skyrius

PASILINKSMINIMAI IR ATSILSĖJIMAS (MOTINOMS).

Jauna, sąžininga motina gali pati labai užkenkti savo tikslui, budama namie perdaug ilgai bei nuolatos, ir taip be paliovos tēmydama savo kudiķį; jina išblykšta, pasidaro nervuota ir pradeda rupintis. Del tos priežasties dažnai susimąžina pienas, ir kudiķis įpuola į nenormališką padėjimą. Sveikiems kudiķiams daug geriau, jeigu jiems leidžiama pabuti tam tikrą laiką vieniems ir nėra jokio pamato, kodėl motina negalėtų išeiti iš namų kasdieną, jei yra atsakoma ypata, kurią galima palikti prižiūrėjimui. Gyvenimas atvirame ore, malonus, nevarginantis atsilsėjimas, sveičiavimas ir kiti įvairumai yra svarbu kiekvienai žindomai motinai, jeigu ji nori turēt gausiai pieno. Šeimyno, ypatingai vyras, turētų suprasti, kaip svarbu yra apsaugoti žindomąją motiną nuo bereikalingo darbo ir rupecčio, ir tarpais jai suteikti progą pasilsėti ir pasilinksinti. Tečiaus sveika žindomoji motina joku būdu neturēt save laikyti už ligonę, nēgi daleisti savo šeimynai, kad ją laikytų už ligonę, tuo laiku. Ji greičiau turēs didesnį pasisekimą žindyme, jeigu atlikinēs savo paprastas pareigas, kaip ir visada ir pripildys savo gyvenimą normaliais užsiēmimais ir reikalais.

PRASIMANKŠTINIMAS.

Kad sveika, žindomoji motina galētų suvalgyti ir suvirškinti gausų daugumą valgomųjų dainktų, tai butinai reikalinga prasimankštinimas tyrame ore. Šitą reikia pradėti laipsniškai, povaliai, taip kad moteris, kuri nėra pripratusi prie mankštinosi, negalētų perdaug nuvargti. Energiškas pasivaikščiojimas yra vienas iš geriausių, stiprinančių vaistų savo pasekmėmis, kokias jis padaro žmogaus kunui ir protui. Išlaksto rupecčiai, kuomet jie esti vaišinami saulės spinduliais ir tyru oru, ir palieka nervų sistemą liuasą pildyti savo normales užduotis. Moteris, kuri turi apsižiurėti daržą arba kitus reikalus, kurie ją laiko lauke per žymią dalį dienos, — gauna sau pasimankštino naturališkausiu būdu, bet ji turi dabetis, kad ne persidirbtų. Jokio prasimankštino nereikia tēsti iki nuvargimui, kadangi tada maistas, iš kurio turētų darytis pienas, būtų suvartojamas atnaujinimui išdėvėtų motinos kuno organų.

(Iš "Kudiķių Prižiuros")

KORESPONDENCIJOS

IŠ BROOKLYNO PADANGĖS.

L. M. P. S. Agitacijos savaitė, išskyrus Sc. Brooklyną, New Yorko apylinkėj reikia priskaityti prie pilnai pavykusios. Buvo surengta eilė prakalbų Brooklyne, Bayonnėj, New Yorke, Newarke, So. Brooklyne, Elizabethė, Patersone ir Yonkerse. Kalbėjo daugiausia Puišiuotė ir Petrikenė. Kalbėtojos savo užduotis atliko labai puikiai. Prie prakalbų buvo ir pamarginimų. Brooklyne perstatytas veikalas "Karės Nuotakos", tapo išplatinta daug darbinikiškos literatūros; ypatinga: "Moterų Balso". Žodžiu, agitacijos savaitė davė labai geras pasekmes.

Reikia priminti, kad publika visur skaitlingai lankėsi į moterų parengimus. Taipgi nemažai prisirašė prie L. M. P. S. naujų narių.

Linkėtina pasekmingai darbuotis ir ant toliaus.

L. M. P. S. 1 kp. Korespondentė.

IŠ BROOKLYNO GASPADINIŲ VEIKIMO.

Jau valanda laiko, kaip čia gyvuoja taip vadinamas Lietuvių Moterų Sąryšis Kovai Prieš Maisto Brangumą. Spalių 27 d. ši draugija buvo surengus demonstraciją prieš maisto brangumą. Malonu buvo žiūrėti, kaip moteris gatvėmis maršavo, nešdamos iškabas su įvairiais užrašais. Po demonstracijos ant gatvės buvo didelės prakalbos. Žmonių susirinko gana daug. Kalbėjo J. Šaltys ir K. Petrikenė. Kalbėtojai aiškino kodėl maistas pabrango ir darbininkai privalo pusbadžiai gyventi ir nurodė, kaip galima savo buvį pagerinti. Kaip demonstracija, taip ir prakalbos pilnai pavyko.

K. S. Lietuvaitė.

PHILADELPHIA, PA.

Moterų Agitacijos savaitė.

L. M. P. S. A. 46 kp. 14 d. spalio buvo surengus prakalbas Liet. Muzikališkoj Salėj. Prakalbos pavyko puikiai. Žmonių buvo apie 300.

Pirmoji kalbėjo d. E. Šukienė. Ji dar pirmą sykį su prakalba pasirodė, Pagirtina, kad pradeda ir mūsų moteris drąsiai žengti pirmyn. Antras kalbėjo d. J. V. Stalioraitis. Kalbėjo daugiausiai moterų klausime.

Vėliau dainavo LSS. 1 kp. choras. Labai publiškai patiko. Aukų surinkta \$14.

L. M. P. S. 11 kp. tąją savaitę surengė dvi diskusijas, kurios buvo labai gyvos.

Spal. 17 d. diskusijose buvo svečiai iš Minersville, Pa. dd. Ramanauskai, kurie pasakė po trumpą prakalbėlę, pradedant diskusijas.

Subatoj, 20 d. Lietuvių Tautinėj Salė buvo perstatytas trumpas vaidinimas "Inteligentų Vakarai", šokiai ir Kaimo Krautuvė.

Vaidinime svarbiausią rolę lošė d. J. Norvaiša, kuris savo užduotį atliko puikiai. Labai gerai lošė d. P. Šukys ir M. Skodienė.

Publikos buvo 250. Surengimu matomai buvo patenkinti visi, nes buvo daug gardaus juoko. Pelno kuopai liko \$17.

Nors visi parengimai šiaip pavyko gerai, vienok nežinoma kodėl labai mažai agitacijos už L. M. P. S. buvo. Per visą savaitę nepirrašyta nei viena narė prie kuopos. "Moterų Balso" mažai išplatinta ir literatūros mažai paskleista.

Rodos, kad L. M. P. S. 11 kp. jau pradėjo atšalti nuo gyvesnio veikimo. Pirmiau tankiai rengdavo prakalbas, protestus, prisidėjo rengime demonstracijos prieš brangumą ir tt., bet dabar, kuomet užsiminta apie surengimą protesto mitingo, tai išsigando. Rodos turėtų dabar dar daugiau veikti, nes viskas dar vis brangsta ir tų pačių produktų stoka. Jei pirmiau tame darbe kairur nenusisekė, tai dabar šiame momente, sesutės turėtųmėt daugiau mūsų eilėse darbuotis. Pats gyvenimas prie to veda.

A. Aldeniūtė.

CHICAGO, ILL.

L. M. P. S. 9 kuopos veikimas.

Agitacijos savaitė pavyko vidutiniškai, nors visgi buvo tikėtasi didesnių pasekmių. Bet juk tai pirmi žingsniai šiame mūsų darbe. Mūsų Progresyvis Susivienijimas pirmu kartu rengė Agitacijos savaitę ir šventė laikraščio "Moterų Balso" metines sukaktuves, visą savaitę pašvenčiant visas savo jiegas agitacijai.

Tame laike 9 kuopa surengė trejas prakalbas. Kalbėjo "Naujiečių" redaktorius P. Grigaitis, p. A. M. Jurgelionienė ir p. A. Žimontas, kurie, kaip ir visuomet, pilnai suteikė publikai tai, ko ji susirenka ir ko ji laukia nuo kalbėtojų. Taip-pat ir maži broliai Briedukai savo muziką ir dainomis suteikė pamarginimų.

Prie kuopos prisirašė 16 naujų narių, o 6 padavė antrašus, žadėdamos kuopos susirinkime prisirašyti. Knygų ir "Moterų Balso" parduota už virš \$10, taip-gi gauta 8 metiniai prenumeratoriai "Moterų Balsui".

Ant Town of Lake, kame buvo tikėtasi suverti nauja kuopa, publikos atsilankė visai mažai. Gal iš priežasties, kad tuo pačiu laiku buvo didelis gyvulių skerdyklų darbininkų unijos susirinkimas. Tečiaus vietinės susipratusios moteris nenusimena ir ketina veikti, kad ant vietos sutvėrus L. M. P. S. kuopą. Velytina joms šiame darbe pasisekimo!

Spalių 21 d. 9 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą, kuriame tarp kitko nutarta surengti gražų koncertą naudai mūsų gerbiamos rašytojos senutės Žemaitės. Tikimės, kad Chicagos lietuvių parems tą mūsų darbą.

Taipgi nutarta prisidėti prie rengimo prakalbų maršruto d. Puišutei, kuri lankysis po Michigano ir Illinois valstijas.

9 kp. laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po piet, Fellowship House, 831 W. 33rd Place. Visos moters kviečiamos prisirašyti prie šios darbininkiškos organizacijos — tai visų mūsų pareiga. **O. Stikla-V-nė.**

BINGHAMTON, N. Y.

Spalių 13 d. L. M. P. S. 23 kuopos buvo teatras ir koncertas. Programos susidėjo iš sekančių dalykų: sulošta vieno akto drama "Karės Nuotakos"; aktoriai buvo iš Rochester, N. Y. Paskui sekė monologai, dialogai, duetai, solo ir deklamacijos. Aktoriai savo užduotis atliko gana gerai. Publikos buvo daug ir liko pilnai užganėdinta.

Spalių 14 d. L. M. P. S. 23 kuopos buvo draugiška vakarienė. Publikos buvo neperdaug. Pavalgius vakarienę, Aušros Choras sudainavo porą dainelių: "Marselietę" ir "Saulėlė Teka". Paskui buvo žaislai, kaip tai: "Lai gyvuoja Lietuva", "Bijunėlis" ir tt. Pelno liko \$7.36.

Spalių 28 d. L. M. P. S. 23 kuopos laikytame susirinkime nutarta rengti paskaitas per visą žiemą kiekvieną mėnesį po vieną paskaitą. Taip pat nutarta rengti teatrą. Išrinko komisiją dėl parinkimo veikalo. Tos pačios dienos vakare, kuopos buvo paskaita; skaitė knygutę "Šeimynos istorija" ir "Moteris kaip motina". Publikos buvo nedaug; kaip girdėti liko užganėdinti. Geistina būtų, kad lankytųsi daugiau publikos, nes se-

kančios paskaitos bus daugiausia skaitomos apie moterų reikalus. Taigi kiekvienai moterei vertėtų atsilankyti į rengiamas paskaitas.

Spalių 29 d. LSS. 33 kuopos buvo prakalbos; kalbėjo buvo d. K. Petrikenė, — "Moterų Balso" redaktorė iš Brooklyn, N. Y. Kalbėjoja savo užduotį atliko gana gerai. Publikos buvo nevisai mažai ir likosi pilnai patenkinta.

Jauna Proletarė.

EASTON, PA.

Rugsėjo 23 d. L. M. P. S. 14 kuopa parengė prakalbas. Kalbėjo d. K. Petrikenė iš Brooklyn, N. Y. Rodos pirmą kartą eastoniečiams teko girdėti moterį kalbant. Todėl ir publikos susirinko nemažai; mat, visi žingeidavo moteries prakalbą išgirsti. Drg. K. Petrikenė kalbėjo: "Kodel moteris mažai dalyvauja politikoj", ir aiškino, kaip mūsų ponai gudriai įtraukia mus į skerdynes. Antroj dalyj savo kalbos aiškino apie organizaciją ir nurodinėjo, kad mes tik susiorganizavę galime pagerinti savo buvį ir sulaukt geresnės ateities. Kalbėjoja agitavo moteris rašytis prie L. M. P. S. vietinės kuopos; prisirašė 8 naujos narės. Kalbėjoja atliko savo užduotį labai gerai. Malonų įspudį suteikė visiems klausytojams savo energiška kalba. Kaip matyt, prakalba visiems patiko. Buvo pardavinėjama literatura; išparduota viso už 6 dolerius. Gale prakalbos d. Petrikenė agitavo užsirašyt "Moterų Balsą"; užsirašė dvi naujos skaitytojos ir septynios atnaujino. Padengimui prakalbų lešų publika sumetė \$8.85. Varde L. M. P. S. 14 kuopos ištariu širdingą ačiu aukotojams.

M. Bondžinskaitė.

MINERSVILLE, PA.

Spalių 4 d. persiskyrė su šiuo pasauliu a. a. Kazimiera Šalčiūtė-Jakimčikienė. L. M. P. S. 36 kuopa, neteko vienas narės iš savo tarpo, kurią mirtis taip anksti išplėšė, nepasigailėdama, nors mes ir taip jų mažai turime. Paliko vyrą ir sunelį didžiausiame nuliudime!

Laidotuvės buvo 7 d. spalių po pietų, 3 val.; palaidota laisvai ant Methodistų kapinių. Ant kapo pasakė d. J. Ramanauskas graudingą prakalbą.

Velionei 36 kp. L. M. P. S. nupirko vainiką gyvų gėlių su užrašu: "Mus draugei nuo 36 kuopos L. M. P. S. A."

Iš namų velionę išnešė pačios moteris. Laidotuvėse pirmą vietą užėmė moteris; visos narės turėjo prisisegę ženklelius raudono ir juodo dažo;

velionei gi buvo prisegta raudonas ženklas. Tas fanatikėms išrodė per šiurkštu, kad ne viskas jūda, taip kaip pas jas.

Nešant velionę iš stubos ir taisantis prie lydėjimo, tamsesnioji dalis vyrų pasielgė nemandagiai, vepeliuodami netinkamus žodžius. Tokis vyrų pasielgimas karčiaminis ir netinka daugiau niekur, kaip tik karčiamoj prie "skunerio" alaus tarpe girtų. Gėda už tokį pasielgimą!

36 Kuopos Narė.

CLEVELAND, OHIO.

Spalių 14 d. buvo mėnesinis susirinkimas L. M. P. S. 24 kuopos, kuriame tapo nutarta įsteigti vakarinius lavinimosi kursus po N 6006 St. Clair Ave., N. E. Lavinimasis bus kiekvieną panedėlį. Pradžia 7 val. vakare ir trauksis iki 9 val., t. y., dvi valandas. Bus mokinama kaip valgius gaminti, megzti, siuvinėti, skaityti, rašyti, skaitliuoti. Bus skaitomos knygos ir laikraščiai, diskutuojama, deklamuojama, danuojama ir tt. Todėl visos narės ir pašalinės malonėkite lankytis, nes turėsite progą prasilavinti.

16 d. spalių buvo prakalbos L. M. P. S. 24 k. Kalbėjo dr. A. Montvidas iš Chicagos.

21 d. spalių taip-pat buvo prakalbos; kalbėjo d-rė J. Baltrušaitienė iš Pittsburgh, Pa. Šiose prakalbose surinkta aukų "Moterų Balsui" apie 15 dolerių. Per abejas prakalbas publikos buvo pilna svetainė.

L. M. P. S. kuopa taria ačiu kalbėtojam, Vaidų Draugijai ir publikai už aukas.

B. V. Jakštienė.

FITCHBURG, MASS.

Iš L. M. P. S. 34 k. agitacijos savaitės veikimo.

7 d. spalių buvo sulošta teatras "Kerštinga Meilė", kuris gana puikiai pavyko; žmonių buvo daug ir visi liko pilnai patenkinti.

13 d. spalių buvo prakalbos; kalbėjo d. K. Petrikenė, kuri padarė didelį įspūdį tarpe Fitchburgo publikos su savo energinga kalba, rišant moterų ir visuomenės gyvenimo klausimus; tik gaila, kad mažai publikos atsilankė: mat, tai buvo paprastas vakaras, kur žmonės nemylė lankytis, o antra,—tai daugelis dirba naktimis.

14 d. spalių taip-pat buvo prakalbos. Kalbėjo d. J. B. Smelstorius. Jo prakalba labai publiką sujudino ir uždavė daug pipirų Romos agentams. Antroj temoj kalbėjo apie moterų reikalus. Plačiai nupiešė jų sunkų gyvenimą ir nurodė, kaip

reikalinga joms organizuotis į vienybę.

Žmonių buvo nemažai ir visi liko pilnai patenkinti. Tą pačią dieną, vakare, buvo kuopos parengta draugiška vakarienė. Žmonių atsilankė nemažai ir kuopai liks pelno.

Reikia pažymėt, kad visi šie parengimai buvo su pasekmėmis. Prie L. M. P. S. 34 k. per tą savaitę prisirašė 6 narės. Reiškia, ir pas mus moteris pradeda susiprasti.

Linkiu, kad tokių parengimų būtų daugiausia. Lietuvaitė.

ANSONIA, CONN.

Spalių 7 d. L. M. P. S. 15 k. buvo surengta prakalbos. Kalbėjo Z. Puišiuotė iš Worcester, Mass. Kalbėtoja aiškiai nupiešė moterų padėjimą nuo gilios senovės iki dabartinei gadynei; ji puikiai nurodė, kad ir dabartiniame laike moteris daug žemiau yra laikoma už vyrą ir ar mes, moteris, galime į tai per pirštus žiūrėti?

Antru atvėju ragino moteris organizuotis ir bendromis spėkomis kovoti prieš šį kapitalistišką surėdymą.

Pertraukose Alena Adomaičiuotė paskambino pianu, o Kotrina Raibikienė padeklamavo.

Prieg tam buvo parduvinėjama literatūra — "Moterų Balsas" ir kitos L. M. P. S. išleistos knygelės. Knygelė "Moteris ir jos ekonominis padėjimas" buvo moterims duodama uždyką.

Žmonių buvo nemažai ir visi liko pilnai patenkinti. Geistina, kad tokių prakalbų būtų ir daugiau.

A. Bielen.

ELIZABETH, N. J.

L. M. P. S. 4 k. agitacijos savaitė pavyko pusėtinai. 14 d. spalių buvo prakalbos. Kalbėti buvo pakviesta d. Z. Puišiuotė, bet jai negalint pributi, jos vietą užėmė K. Petrikenė ir M. Undzienenė. Pirmiausia kalbėjo d. M. Undzienenė. Reikia pažymėti, kad d. M. Undzienenė da tik pirmą kartą kalbėjo, bet savo užduotį gana puikiai atliko ir galima tikėtis, kad ateityje d. M. Undzienenė daug atneš mums naudos su prakalbotomis. Paskui kalbėjo d. K. Petrikenė, kurios kalba gana publikai patiko. Taip-pat buvo išnešta protesto rezoliucija prieš ėmimą nepiliečių į kariuomenę. Publikos buvo neperdaugiausia, bet visi užsilaikė labai ramiai. Aukų, padengimui lėšų surinkta \$4.13.

"Moterų Balsas" išplatinta 50 egz.

K. A. Maziukė.

SO. BOSTON, MASS.

Liet. Moterų Progresyvio Sus. Am. 13 kuopa turėjo vadinamą "Moterų Savaitę". Pradžia buvo spalį 6 d. Atlošė veikalėlį "Žingsnis prie šviesos"; lošėjai atvaidino pusėtinai gerai. Gerą įspudį darė našlaitės monologas, kurį gerai atliko d. Brazaitienė. Delei mažo išgarsinimo, publikos buvo neperdaug.

Spalių 7 d. buvo prakalbos; kalbėjo d. K. Petrikenė, "Moterų Balso" Redaktorė; kalbėjo virš poros valandų. Pirmam atvėjij kalbėjo apie šių dienų nuotikius. Jos prakalba publiką patenkino ir gerą įspudį paliko. Prakalbos turėjo geras pasekmes: naujų narių prisirašė 13; nemažai parduota "Moterų Balso"; aukų surinkta \$16. Nežiurint, kad tame pačiame name buvo surengtas koncertas "Gabijos", M. Petrausko išleistuvėms, — publikos buvo daug.

Spalių 8 d. buvo vyrų su moterimis diskusijos temoj: "Kas kaltas šiame surėdyme—vyras ar moteris?" Iš abiejų pusių smarkiai ir gyvai diskutavo. Po diskusijų trumpai pakalbėjo d. St. Michelsonas.

Spalių 9 d. buvo paskaita apie "Gimdymo Kontrolę"; skaitė nursė p-lė Ulčinskiūtė Paskaita tame klausime buvo gera ir daug pamokanti; su laiku galima tikėtis geros prelegentės.

Spalių 10 d. buvo protesto prakalbos prieš nuteisimą San Francisco darbininkų vado Th. Mooney. Į šias prakalbas buvo atsilankę net keturi šašai. Kalbėtojui patėmijus, kad kampe sėdi kolegijos studentai ir rašo, tuoj pašoko Ramanauskutis, buk jį įžeidė ir kalbėtojaus prašo balso pasiaiškiniui; po prakalbos užlipa ant pagrindų tas studentas ir pradeda savo vadinamą pasiaiškinimus-išpažintį, kad yra įstatymai padaryti ir mes turime jų prisitaikyti, neperžengti; ir jis juos "pilniavojaš", apsaugą ir tt. Sakant taip gražiai išsiplepėjo kokį darbą dirbąs ir kuomi esąs.

Po tos vyčių komandieriaus išpažinties St. Michelsonas davė gerą pamokslą. Po prakalbai publika kaip vilkus kokius išlydėjo iš svetainės lauk. Viskas užsibaigė gražiai.

Spalių 11 d. buvo vadinama rankų išdirbystės paroda. Svetainė puikiai buvo išpuošta, turtingai buvo išstatyta mezginių bei siuvinių. Tik buvo vargu, kad svetainė maža. Laike parodos J. B. Smelstorius pasakė prakalbėlę apie dailę ir jos vertę bei skirtumus. Raulinaičiūtės paskambino

pianu, Morkiūtė pagriežė smuika, Michelsonienė atlošė monologą.

Parodon įėjęs jautiesi kaip kokiame lietuvių muziejuje. Bostono progresyvės moteris gal pirmą žingsnį savo istorijoje padarė parengdamos vadinamą Moterų Savaitę. Per visus vakarus daug buvo matyt moterų; gal tas viskas paskatins southbostonietes prie didesnio veikimo moterų tarpe.

Lai gyvuoja progresyvis moterų judėjimas dėl šviesesnės ateities!
Dėdienė.

GARDNER, MASS.

Spalių 12 d. LSS. 89 kp. buvo prakalbos. Kalbėjo K. Petrikenė iš Brooklyno, N. Y. Pirmoje savo kalbos dalyje kalbėjo apie šiandieninę politiką ir abelnai apie darbininkų sunkias gyvenimo sąlygas. Antru atvėju kalbėjo daugiausia apie moterų reikalus. Nurodė, kaip moterims, ypatingai motinoms, reikia organizuotis, kad apgynus save ir savo sunus nuo žiauraus likimo.

Abelnai kalbos turinys žmonėms patiko.

Aukų surinkta \$6.20 padengimui lėšų. Likosi sutverta L. M. P. S. kuopa iš 11 narių. Lįglai kinė sekr. išrinkta Linkevičienė, izd. Pilkauskienė.

Onytė.

LEWISTON, ME.

Spalių 6 d. buvo LSS. 105 kp. prakalbos; kalbėjo J. Neviackas iš Worcester, Mass. Kalbėjo apie dabartinius gyvenimo nuotikius. Gana vaizdingai atpiešė darbininkų sunkų padėjimą, kaip jiems už visą vargą ir trusą lieka tiktai skurdus gyvenimas.

Laike pertraukos J. Gudelis padeklamavo. Aukų padengimui lėšų surinkta \$8.23.

Spalių 7 d. buvo L. M. P. S. 40 kp. prakalbos; kalbėjo irgi d. J. Neviackas apie moterų sunkų padėjimą senovėje ir dabar ir kokis skurdas ir vargas slėgia moteris. Nurodė, kaip but galima iš tų visų bėdų pasiliuosuoti, ragindamas daugiau šviesintis. Tiktai per apšvietą ir kovą bus galima atsiekti laimesnį gyvenimą ir numest tas sunkenybės nuo savo pečių. Ragino visas moteris stoti į L. M. P. S. eiles ir kartu kovoti prieš engėjus ir dykaduonius. Drg. J. Neviacko kalba publikai labai patiko, kad net namo einant buvo girdima, kad geras kalbėtojas. Aukų, padengimui lėšų surinkta \$8.68. Prie L. M. P. S. 40 kp. prisirašė 7 narės.
O. Byronienė.

CICERO, ILL.

L. M. P. S. 43 kp. žymiai pradėjo darbuotis; nors kuopa da jaunutė ir narėmis neturtinga, bet turiu pasakyti, kad labai yra veikli. Pavasarį buvo surengus prelekcijos tema: "Ar socializmas griauja šeimynas"? Taip-pat buvo surengus prelekciją apie sveikatą, vien tik del moterų bei merginų.

Laike agitacijos savaitės irgi buvo surengus prakalbas. Praeitame susirinkime nutarta prisidėti prie rengimo Z. Puišutei prakalbų maršruto. Taip-pat nutarta įsteigt lavinimosi susirinkimus sykjį savaitę. Toliaus manoma veikt dar daugiau. Darbuokimės, draugės, be nuilsimo.

P. Garadauskienė.

BINGHAMTON, N. Y.

Pirmų metų LMPS. 23 kp. gyvavimo raportas.

Sutveriant kuopą, rugs. 6 d. 1916 m., narių susirašė 20. Vėliau per metus prisirašė 5 narės.

Surengta 2 baliai, 2 koncertai ir 1 piknikas. Pelno nuo jų buvo \$42.70.

Surengta 1 prakalbos. Kalbėtojum buvo J. Perkunas iš New Yorko.

Del prakalbų rengimo aukų surinkta \$8.32.

Prakalbose aukų surinkta \$8.20. Surengimas lėšavo \$16.49.

Išneštas protestas prieš paskelbimą karės Jungt. Valstijose.

1916 m. rengta Raudonoji Savaitė išvien su LSS. kuopa.

Paaukauta: LSS. Namu Fondui \$10.00; vietos Aušros Chorui \$5.00, ir "Mot. Balsui" \$5.00 iš izdo, ir \$2.00 sumetė narės, viso \$7.00.

Išplatinta atsišaukimai prieš karę už \$1.00.

Narių mokesčių per metus sumokėta \$32.40. Centran pasiūsta \$23.20.

Paimta visų socialistiškų laikraščių: "Naujiečių", "Laisvės", "Kovos", "Keleivio", "Naujosios Gdynės", "Moterų Balso" ir "Kardo" agenturos ir rinkta jiems prenumerata.

Literaturos pirakta už \$25.14. Literaturos parduota ir laikraščių užrašymo nuošimtis — įplaukė \$23.37. Literaturos vertės randasi už \$8.64.

Abelnai viso įplaukų buvo \$245.22. Išlaidų buvo \$224.89. Gale metų izde randasi \$20.33.

Pilnai užsimokėjusių narių kuopoje randasi 15. Susirinkimų per metus laikyta 14.

H. Žukienė.

L. M. P. S. Reikalai**INEŠIMAS REFERENDUMUI.**

L. M. P. S. 11 kp. įneša, kad L. M. P. S. laikytų suvažiavimą kovo mėn. 1918 metais. Suvažiavimas turi įvykti Philadelphijos mieste.

Suvažiavimo dieną lai paskiria referendumas. Jeigu bent viena kuopa šį įnešimą parems bėgyje 45 dienų, tai jis eis nubalsavimui.

NAUJOS KUOPOS.

48 kp. Wilkes Barre, Pa., susitvėrė iš 8 narių.

49 kp., Brighton, Mass., susitv. iš 23 narių.

50 kp., Gardner, Mass., susitvėrė iš 11 narių.

51 kp., Collinsville, Ill., susitvėrė iš 8 narių.

Linkėtina naujoms kuopoms gero pasisekimo.

Z. M. Puišutė, Centr. Sekr.

L. M. P. S. CENTRO SEKR. PRANEŠIMAI.

Pataisymą prie įnešimo, kad vieton duot L. M. P. S. narėms "Moterų Balsą" už narines mokeskis, kad but duodama jis už 50c metams, — parėmė sekančios kuopos: 14 ir 19 kuopa. Duota 45 dienos apkalbėjimui. Visus apkalbėjimus siųskit centro sekretorei.

PRANEŠIMAS L. M. P. S. ir LSS. KUOPOMS OHIO, ILLINOIS ir MICHIGAN VALSTIJŲ

Iš priežasties persimainymo gyvenimo sąlygų, negalėsiu turēt maršruto paskirtam laike viršminėtose valstijose.

Z. M. Puišutė.

Franklin Sq. House, Boston, Mass.

PASEKMĖS L. M. P. S. VIŠ. NOMINACIJOS.

Susin. sekretorės įstaigą: **Z. M. Puišutė.**

Fin. sekr. įstaiga: **B. Bočkiutė** ir **H. N. Jeskevičiūtė.**

Izd. įstaiga: **B. Bubliauskienė.**

Pild. Kom. įstaiga: **A. Jurevičienė, Iz. Jakimavičienė, J. Benesevičiūtė, E. Bekampienė, M. Baltuškienė, Buzevičiūtė, K. Yasinskiūtė, M. Bažočenė, M. Stanelienė, E. H. Žilinskiūtė.**

Pasirodo, kad į susinešimų sekretorės ir izdininkės įstaigas turime tik po vieną kandidatę. Reiks balsuot už ar prieš.

Z. M. Puišutė,

L. M. P. S. Centr. Sekr.

“Moterų Balso” N 7 L. M. P. S. centro sekr. 1916 m. savo raporte pranešė, kad L. M. P. S. 20 kp. Pittsburgh, Pa. pairusi del stokos agitacijos. Draugės iš Pittsburgho, pamačiusios tai praneša, kad Pittsburgho kuopa visą laiką gyvavusi ir ne 20, bet 21-ma. Jos taipgi praneša, kad jų kuopa puikiai gyvuoja ir yra daug veikus per 1916 ir 1917 metus.

Kuopa E. Pittsburghe negyvuoja
Z. M. Piušutė, Centr. Sekr.

Prie Įnešimų

Ar verta duoti “Moterų Balsą” už narines mokesčius ir ar tuomi mes jį palaikysime, — verta gerai kiekvienai narei prieš balsuojant apsvaistyti, ar gerai tą žingsnį žengsime.

Duoti “Moterų Balsą” už narines mokesčius prie dabartinės mūsų tvarkos **negalima**. Kitaip mes negalime, kaip tik jei administracija paimtų ir finansų sekretorės įstaigą. Be to, mes negalėtume jokiū būdu darbą sutvarkyti. O jei kaip nors ir sutvarkytume, tai įvyktų begalo daug klaidų.

Administracija negali žinoti, kuri narė užsimokėjus, kuri ne. Kas sykį reiktų laukti sekretorės pranešimo. Galimas daiktas, kad sekretorės praneštų kokiai narei sustabdyti “Mot. Balsą”, o tuom tarpu narė užsimokėtų. Reiškia tą mėnesį jį laikraščio jau negautų. Negautų tol, kol finansų sekretorė vėl pranešimą paduotų. Bet jei pati administratorė tvarkytų, tai adresus taisant prieš pat ekspediciją tą butų galima išvengti.

Bet jei reiktų administracijai paimti finansų sekretorės darbą, tai nė viena ypata, nežiurint kaip gabi butų, tą dirbant tik liuosu laiku nuo dieninio darbo neatliks.

Jau ir dabar prie “Moterų Balso” yra tiek darbo, kad negalima viską spėti atlikti. Stoka kaip visi permato agitacijos. Agitacija gi yra svarbiausias prie laikraščio palaikymo įrankis, bet jai nėra laiko. Dirbama tik pats tas darbas, be kurio laikraštis negalėtų eiti, o apie platesnę agitaciją nėra kada nė pradėti. Žinoma, kiek galima, tiek agituojama, bet nė vienas negali būti viršgamtiškas ir be pailsio buti. Vakaraus liuosu laiku dirbant ir taip gana tankiai prisieina dirbti taip ilgai, kad pailsiui nėra laiko.

Tą įnešimą balsuojant butinai turi daryti ir įnešimą samdyti nuolatinę, apmokamą administratorę prie “Moterų Balso”. Kitaip, kaip pirmiau

nurodžiau, tai nėra klausimo, kad liuosu laiku kas galėtų tą viską atlikti.

Samdant nuolatinę darbininkę, mano nuomone, mes nepralaimėtume. Jeigu administratorė butų gabi, tai butų daug daugiau įplaukų “Mot. Bals.”. Butų daugiau laiko agitacijai. Galėtų netik daugiau laikraščio išplatinti, bet ir literaturos. Galėtų daugiau skelbimų į laikraštį gauti. Nebutų tuomet nė redaktorei taip sunku (kaip dabar yra), didesnį laikraštį leidžiant, nes administratorė galėtų buti ir antroji redaktorė ir reikale daryti, dabar reikalaujamas, pačtui vertimus. Abelnai, visas darbas eitų geriau, gyviau ir butų daugiau pasitenkinimo mūsų rėmėjams.

Tas įnešimas, — duoti “Moterų Balsą” už narines mokesčius, — geras ir mums jį reiktų įvykdinti. Įrašant narę į L. M. P. S., daug mažiau reikės agituoti, nes pasakius, kad gaus laikraštį, greitai įsirašys. Bet duoti už tą pačią narinę mokesčių jokiū būdu negalima. Mažiausiai, reiktų daryti įnešimą pakelti bent 5c mokesčių į mėnesį. Taip-pat ir iš dabar mokamų 10c nuo narinių į L. M. P. S. 5c skirti į “Moterų Balso” fondą, o 5c palikti literaturos fondui.

Sulyg visų aprokavimų (ir minimum priskaitant nuolatinės darbininkės algą), mes tuomet pilnai išeitume gerai, leidžiant “Moterų Balsą” 32 pusl., ir galėtume palaikyti.

Tas, mano nuomone, butų geriausiai “Moterų Balso” gerovei.

Delei panaikinimo knygų leidimo, tai, mano nuomone, butų visai blogai. Iš knygų mes turime daug naudos, kaip sau padidininui izdo, taip ir narėms. Priegtam, juk mūsų L. M. P. S. tvėrėjos daugiausia tuo remdamos, kad skleidus literaturą moterų tarpe, tvėrė šį susivienijimą. O apšvietą skleisti, juk ir yra geriausiai per laikraštį ir geras knygas.

Literatura, jeigu gerai platinama, pati per save su laiku apsimoka ir iš tų pinigų galima ir vėl leisti naują. Antra, kaip minėjau pirmiau, galima dalį narinių mokesčių skirti į tą fondą.

Jeigu narės norite balsuoti už tą įnešimą, kad “duoti “Mot. Balsą” prie narinių mokesčių”, — tai turite gerai išdiskusuoti, kad nepadarius klaidos, tuos visus čia paduotus klausimus ir tik tuomet balsuoti. Visos narės į darbą! Svarstykite, nes nuo mūsų visų nuosprendžio mūsų laikraščio likimas ir gerovė priklauso!

Ks. Balrunytė, “Mot. Bals.” adm.

L.M.P.S.A. I Suv. Protokolo Balsavimo Pasekmės

(Suvaž. įvyko Brooklyne, N. Y. spal. 13-15, 1916.)

BALSAVIMAS I. Ant kiek bus galima, šiuos skyrius užlaikyti organe: I. Redakcijos straipsniai, II. Bendradarbių straipsniai, III. Apžvalga, IV. a) Moteris darbininkė, b) Moteris politikoje, c) Moteris draugijoje, d) Vaikų klausimas. V. Šeimyninkystė, VI. Sveikata, VII. Auklėjimas kudiškių, VIII. Beletristika, IX. Musų vaikai, X. Korrespondencijos, XI. LMP.S.A. reikalai, XII. Įvairumai, XIII. Apgarsin. Už 365 balsai.; prieš 18.

BALS. II. Mokėt LMP.S.A. susinešimų sekretorei \$50.00 metinės algos. Už 345 bal.; prieš 29.

BALS. 3. Mokėt redaktorei \$15.00 mėnesinės algos. Už 278 bals.; prieš 28.

BALS. 4. Knygų pardavinėjimą, kurį seniau atliko izdininkė, pavesti administratorei. Už 373 bals.; prieš 14.

BALS. 5. Administratorei paskirta \$15.00 mėnesinės algos. Už 325 bals.; prieš 40.

BALS. 6. LMP.S.A. prisideda prie apvaikščiojimo darbininkų skiriamą moterims dieną. Už 368 bals.; prieš 3.

BALS. 7. Paskirta LMP.S.A. agitacijos diena. Paskirta LMP.S.A. pirmo suvažiavimo diena spalio 13 d. kiekvieną metų. Už 368 bals.; prieš 15.

BALS. 8. Ta diena užvardinta Lietuvių Moterų Progresyviško Susivienijimo agitacijos diena. Už 342 bals.; prieš 20.,

BALS. 9. Sekančios taisyklės likosi priimtos Suvažiavime:

1. Centras turi užvesti kuopoms finansų ir narines knygas. Už 370 bals.; prieš 16.

2. Tokios knygos turi but parduodamos kuopoms už pagaminimo kainą. Už 356 b.; prieš 15.

3. Naujos narės gauna numerį, kuomet prisiūčia savo įstojimą. Už 341 bals.; prieš 16.

4. Šanarinės knygutės narėms yra duodamos per kuopos komitetą, kuris jas gauna iš centro už 3c, o narėms atiduoda už 5c. Už 331 b.; prieš 40.

5. Ant narystės knygutės turi rasti narės pilnas vardas, diena įstojimo ir numeris. Už 364 bals.; prieš 2.

6. Kiekviena kuopa privalo vesti savo finansų ir šanarystės knygas sulyg centro užvestomis knygomis. Už 336 bals.; prieš 9.

7. Prisiūčiant mokesčių blanką, ant blankos visuomet turi but surašyta visų kuopos narių vardai, nežiurint ar jos užsimokėję tą mėnesį ar ne. Už 327 bals.; prieš 67.

8. Prie vardų užsimokančių reikia pažymėt už kuriuos mėnesius jos užsimoka, o prie nemokančių tą mėnesį reikia tik paženklini brukšneliu tuos mėnesius, už kuriuos jos iš kalno buvo užsimokėjusios. Už 345 bals.; prieš 36.

9. Siūčiant centran mokesčių blankas, visuomet turi but padarytos dvi blankos. Viena iš jų lieka kuopos archive, o kita su išrašytais pinigais ant izdininkės vardo pasiūnčiama finansų raštinkai. Už 368 bals.; prieš 2.

BALS. 10. Konstitucijos ir mokesčių knygelės tvarkys susinešimų sekretorė. Už 375 balsai, prieš 11.

BALS. 11. Rezoliucija delei susijungimo de bendro darbo su Škotijos Lietuvių Moterų Darbininkų Draugija.

LMP.S.A. suvažiavimas, išreikšdamas savo didžiausią užuojautą Moterų Darbininkų Draugija ir įgalioja savo centrališkąjį Komitetą susizinti su minėtom draugėm, idant užmezgus atviresnius ryšius ir veikus išvien visuose reikaluose, kurie abi oganizacijas paliečia. Už 397 bals.; prieš 1.

BALS. 12. Organas paliktas narėms prenumeratos keliu, tik ką už mažesnę kainą, už 75 centus. (Narės, kurios yra užsimokėję, bus pailginta siuntinėjimo laikas. Už 385 bals.; prieš 14.

BALS. 13. LMP.S.A. referendum I, 1914 m., kur sakoma, kad LMP.S.A. literatura neturi but išsiuntinėjama, pakol negaunama pinigai, tur buti panaikintas. Už 349 bals.; prieš 41.

BALS. 14. LMP.S.A. išleista literatura bus parduodama agentams nuleidžiant 50 nuošimtį. Už 370 bals.; prieš 29.

BALS. 15. "Moterų Balso" neparduoti pavieniai numeriai nebus priimti atgal nuo agentų bei kuopų. Už 332 bals.; prieš 62.

BALS. 16. Kasmet turi buti renkama iš kuopų veikimo statistika. Už 352 bals.; prieš 24.

BALS. 17. Statistika rupinsis Centro Sekretorė. Už 368 bals.; prieš 16.

BALS. 18. Kur dar nėra vaikų draugijėlės LMP.S.A. tvers ir kvies prisidėt L.S.S. kuopas. Už 383 bals.; prieš 4.

BALS. 19. Apie išleidimą LMP.S.A. knygų spręs Pild. Komitetas. Tai yra jei išleidimas nelėšuos daugiau kaip \$250. Virš \$250 spręs referendum. Už 356 bals.; prieš 31.

(Pabaiga tilps sekančiame num.)